

1943 - 2023

80 години училище с традиции, учители с призвание, ученици с бъдеще!

Професионална гимназия по хранително-вкусови технологии "Атанас Ченгелев",
ср. Пещера, ул. "Свети Константин" 54, тел: 0350/6 21 35; <http://www.daskalo.com/pghvt/>; e-mail: info-1302819@edu.mon.bg

УТВЪРЖДАВАМ!

Директор:.....

(Славия Григорова)

П Р А В И Л Н И К

ЗА ДЕЙНОСТТА НА ПГХВТ „Атанас Ченгелев”

УЧЕБНА 2023/2024 ГОДИНА

Правилникът за дейността на училището през учебната 2022/2023 година е разработен на основание **чл.28, ал.1, т.2** на Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), Наредба за организация на дейностите в училищното образование, Закона за професионалното образование и обучение, както и с другите нормативни актове на Министерството на образованието и науката (МОН).

Целта на настоящия правилник е да създаде условия за организация и провеждане на нормален процес на обучение, възпитание и социализация в ПГХВТ „Атанас Ченгелев”. При съставянето му са спазени следните принципи:

1. ориентираност към интереса и към мотивацията на ученика, към възрастовите и социалните промени в живота му, както и към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;
2. равен достъп до качествено образование и приобщаване на всеки ученик;
3. равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на училищното образование;
4. запазване и развитие на българската образователна традиция;
5. хуманизъм и толерантност;
6. съхраняване на културното многообразие и приобщаване чрез българския език;
7. иновативност и ефективност в педагогическите практики и в организацията на образователния процес въз основа на научна обосновааност и прогнозиране на резултатите от иновациите;
8. прозрачност на управлението и предвидимост на развитието на училището;
9. ангажираност на общината и юридическите лица с нестопанска цел, работодателите, родителите и други заинтересовани страни и диалог между тях по въпросите на образованието и социализацията на учениците.

РАЗДЕЛ I

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл.1. Ръководството на училището и учителите създават условия за организация и провеждане на нормален процес на обучение, възпитание и социализация в ПГХВТ „Атанас Ченгелев”.

Чл.2. Учениците в училището имат право на безплатно **светско** образование като:

- не заплащат такси за училищното си обучение;
- ползват безплатно цялата училищна база с цел обучение и развитие на техните интереси и способности;
- получават стипендии за сметка на държавния бюджет при условия и по ред, определени с нормативен акт на МС;

Чл.3. Образованието не допуска налагането на идеологически и религиозни доктрини на учениците, както и дискриминация на основата на пол, народност, етническа принадлежност, възраст и религия.

Чл.4. Условията и редът за заплащане на такси за дейности извън ДООИ и за професионално обучение след завършено средно образование се определят със заповед на министъра на МОН.

Чл.5. Училището осигурява обучение в дневна и самостоятелна форма в съответствие с чл.33 и чл.37 от Наредба за организация на дейностите в училищното образование.

РАЗДЕЛ II

Чл.6. ПГХВТ „Атанас Ченгелев” е общинско училище по смисъла на чл.36 от ЗПУО и се финансира бюджета на общината (чл.52 ал.2).

Чл.7. ПГХВГ „Атанас Ченгелев” може да се преобразува или закрие със заповед на министъра на образованието и науката по предложение на финансиращия орган – общината, и становище на Регионално управление по образованието (РУО).

Чл.8. ПГХВТ „Атанас Ченгелев” има право:

- на наименование, символи, седалище и официален адрес;
- на собствен кръгъл печат и печат с държавен герб;
- на банкова сметка;
- на шифър по БУЛСТАТ;
- да притежава собствено движимо и недвижимо имущество и да се разпорежда с него;
- да предоставя собственото си имущество под наем, да извършва квалификационна и творческа дейност, образователни и други услуги, ако това не е във вреда на образователно-възпитателния процес, при спазване на санитарно-хигиенните изисквания;
- да се разпорежда самостоятелно с бюджетните си средства;
- да определя вътрешната си организация, училищните символи, ритуали и униформено облекло, да подбира кадрите си;
- да избира начина за приемане на ученици в съответствие с нормативните актове;
- да определя организацията, методиката и средствата на обучение и възпитание;
- да издава документи за завършен клас, степен на образование и професионална квалификация;
- да се сдружава с юридически лица от страната и чужбина, да сключва договори за участие в международни програми и проекти, без да нарушава държавните интереси.

Чл.9. ПГХВТ „Атанас Ченгелев” носи отговорност за:

- 9.1. изпълнението на държавните образователни изисквания, засягащи дейността ѝ;
- 9.2. създаване на условия за опазване на живота и укрепване на здравето на учениците по време на обучението, възпитанието и социализацията им, както и на територията на учебното заведение;
- 9.3. законосъобразното изразходване на бюджетните средства и опазване на материално-техническата база;
- 9.4. извършването на дейности и прояви, които противоречат на законите в страната, ограничават правата и свободата на личността или нарушават учебно-възпитателния процес.

Чл.10. ПГХВТ „Атанас Ченгелев” осигурява завършването на клас, придобиването на степен на образование и професионална квалификация.

Чл.11. (1) На учениците, завършили успешно XII клас и положили успешно държавните зрелостни изпити, се издава диплома за завършено средно образование.

(2) Дипломата за средно образование се издава еднократно и оценките в нея не подлежат на промяна.

Чл.12. Когато ученикът не се е явил или не е положил успешно държавните зрелостни изпити по негово желание, се издава удостоверение за завършен гимназиален етап.

Чл.13. Учениците, завършили успешно последния гимназиален клас в предходните години по специалности/професии от Списъка на специалностите/професиите се явяват на зрелостни изпити при спазване на ДООИ към момента на явяването.

Чл.14. Завършено професионално образование се удостоверява със свидетелство за професионална квалификация.

Чл.15. Приемането на ученици в ПГХВТ „Атанас Ченгелев” се извършва при условия и по ред, определени от чл.142 от ЗПУО и Наредба № 10 за дейностите в училищното образование.

Чл.16. Професионално-практическото обучение се осъществява при условия, отговарящи на санитарно-хигиенните и здравни изисквания.

Чл.17. Преместването на учениците от и в други паралелки и училища се извършва по реда на чл.147 от ЗПУО и чл.108 от Наредба № 10 за дейностите в училищното образование

Чл.18. При различие между училищните учебни планове се полагат приравнителни изпити при условия и ред, определени съгласно чл.148 ал.2 от ЗПУО.

Чл.19. Завършването на клас се удостоверява с справка в електронния дневник и/или разпечатка от електронния дневник.

Чл.20. Училището може да организира професионално обучение за придобиване на професионална квалификация на лица с начално, основно и средно образование, както и за преквалификация и повишаване на квалификацията по договор с юридически или физически лица.

Чл.20а. Училището има право да извършва валидиране на професионални знания, умения и компетентности придобити чрез неформално обучение или самостоятелно учене при условия и ред, определени в чл.166-167 от ЗПУО на МОН.

Чл.20б. Училището, при осъществяване на обучение за придобиване на професионална квалификация, може да организира и провежда курсове за подготовка за валидиране на професионални компетентности за лица, навършили 16 години (чл.170 от ЗПУО).

Чл.21. Учебните планове и програми за повишаване на квалификацията и преквалификацията се приемат и /или разглеждат от Педагогическия съвет и се утвърждават от директора.

Чл.22. Обучението, провеждането на изпити и издаването на документ за присъждане на професионална квалификация се извършва в съответствие със Закона за професионалното образование и обучение.

РАЗДЕЛ III

ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧИЛИЩНОТО ОБУЧЕНИЕ

Чл.23.(1) Процесът на обучение, възпитание и социализация в гимназията се организира в дневна, дистанционна и самостоятелна форма, както и по дуалната система.

(2) Дневната форма на обучение е присъствена форма, която се провежда между 8.00 и 16.30 ч. в учебните дни.

(3) Обучението в дистанционната форма може да се организира в групи от ученици от един и същ клас или за отделен ученик.

(4) Самостоятелната форма на обучение е неприсъствена форма, при която учениците се подготвят самостоятелно и се явяват на изпити по учебни предмети съгласно училищния учебен план.

(5) Обучението чрез работа (дуалната система на обучение) се организира:

1. в паралелки и/или групи - при обучението в училището, и

2. за отделен ученик или в групи - при практическото обучение в реална работна среда.

Чл.24. Училищното обучение се организира в последователни класове.

Чл.25. В зависимост от броя на приетите ученици класовете се разпределят на паралелки. В зависимост от особеностите на учебния предмет паралелката се дели на групи при спазване на нормативните изисквания.

Чл.26. В началото на учебната година директорът определя със заповед класни ръководители на всички паралелки.

Чл.27. За учениците в самостоятелната форма се определя отговорник от педагогическите специалисти.

(1) Отговорникът за учениците от самостоятелната форма работи със ЗУД, предвидена в Държавен образователен стандарт по чл. 248 от ЗПУО за документите в системата на училищното образование, като за това му се възлагат часове НПП за всяка сесия.

(2) Размерът на часовете по ал.(1) подлежи на актуализация всяка учебна година в зависимост от броя на учениците в самостоятелна форма.

Чл.28. Училищното образование в гимназията се организира в учебни години, учебни седмици, учебни дни и часове съгласно разпоредбите на Наредба за организация на дейностите в училищното образование.

Чл.29. (1) Учебната година е с продължителност 12 месеца и започва на 15 септември.

(2) Учебните занятия са с продължителност не повече от 38 и не по-малко от 31 учебни седмици и се разпределят в два учебни срока. Продължителността на първия учебен срок е 18 учебни седмици.

Чл.30. Учебната седмица е петдневна. Учебното време на учениците по предмети за учебна седмица е 32 часа. В един учебен ден се организират до 9 учебни часа. Последните часове са преимуществено учебна практика или допълнителен час по ФВС.

Чл.31. Седмичното разписание се утвърждава от директора преди започване на всеки учебен срок.

Чл.32. Учебното съдържание се структурира в учебни предмети, а обучението по предмети се осъществява чрез система от урочни и извънурочни дейности.

Чл.33. Учебната и производствена практика се провежда в учебните работилници на училището и фирми по утвърден график.

Чл.34. (1) Общообразователната подготовка е задължителна и задължителноизбираема.

(2) Задължителната подготовка осигурява обем от знания и умения, определен с изискванията за базово равнище за образователна степен и ДООИ.

Чл.35 (1) Професионалната подготовка осигурява постигането на държавния образователен стандарт за придобиването на квалификация по професия в двата гимназиални етапа на средната степен на образование.

(2) Професионалната подготовка е задължителна – обща, отраслова, специфична и разширена за всяка професия; задължителна чуждоезикова подготовка по професията.

(3) Общата задължителна професионална подготовка е единна за всички професионални направления при отчитане на спецификата им и включва теоретично и практическо обучение.

(4) Отрасловата задължителна професионална подготовка е единна за всички професии от съответно професионално направление с отчитане на спецификата на всяка професия и включва теоретично и практическо обучение.

(5) Специфичната задължителна професионална подготовка е за съответната професия и включва теоретично и практическо обучение.

(6) Разширената професионална подготовка разширява знанията по теоретично и практическо обучение.

(7) Задължителната чуждоезикова подготовка по професията осигурява усвояване на специфичната терминология, свързана с упражняване на професията.

Чл.36. Учебното съдържание се систематизира в учебни планове и учебни програми, съгласно чл. 87 от ЗПУО.

Чл.37. Усвояването на учебното съдържание от учениците се подпомага от учебници, помощна литература, учебни пособия, интерактивни и други средства.

Чл.38. По време на училищното обучение знанията и уменията на учениците се проверяват устно, чрез тестове и други писмени и практически форми (чл. 118 от ЗПУО).

Чл.39. Текущият контрол се осъществява системно от учителите и периодично от учителите и държавните органи за управление на образованието чрез избраната от тях форма за проверка, съгласно поставените изисквания.

Чл.40. Оценката на знания и умения се приравнява към действащата в страната шестобална система. Оформянето на срочни и годишни оценки в VIII – XII клас се извършва в съответствие с Наредба за оценяване на резултатите от обучението на учениците на МОН за системата на училищното образование.

Чл.41. Учениците имат право да се явят на не повече от три изпита за окончателна промяна на оценката по учебни предмети след приключване на учебните занятия за последния клас от съответната степен на образование.

Чл.42. (1) Учениците, успешно завършили XII клас, стават зрелостници и придобиват право да се явят на държавни зрелостни изпити и на държавен изпит за придобиване на професионална квалификация.

(2) Изпитите се провеждат в две сесии: майска и септемврийска, съгласно Заповед на министъра на образованието и науката.

Чл.43. Ученикът има право да придобие степен на професионална квалификация след завършен XII клас с полагане на квалификационни изпити съгласно действащите учебни планове за съответните професии и националните изпитни програми.

Чл.44. (1) Ученици, получили годишна оценка слаб (2) по учебни предмети от задължителната и/или професионална подготовка, полагат поправителни изпити по тях, но на не повече от две редовни поправителни сесии през учебната година.

(2) Поправителните сесии се провеждат през м.май за XII клас и м.юли, септември за VIII- XI клас по ред, определен със заповед на директора на училището.

(3) Допълнителни сесии се организират за ученици, които не са се явили по здравословни причини, удостоверени с медицински документ. Сесията се определя със заповед на директора на училището, но не по-късно от 25 септември.

(4) Ученици, получили оценка слаб (2) на поправителните изпити през редовните или допълнителните сесии по даден учебен предмет или не са се явили на изпит повтарят класа.

(5) Учениците от последния клас на обучение не повтарят класа. Те се явяват на изпит през поправителни сесии за XII клас. (чл. 125 от ЗПУО)

РАЗДЕЛ IV

ФОРМИ НА ОБУЧЕНИЕ

Чл.45. Формите на обучение в ПГХВТ са дневна, дистанционна, дуална и самостоятелна.

(1) 1. Дневната форма на обучение се организира за паралелки или групи в учебни часове през учебния ден и включва обучението на учениците по учебни предмети или модули.

1. В дневната форма на обучение се организират и дейностите по целодневна организация на учебния ден, спортните дейности и часът на класа.

(2) В самостоятелна форма могат да се обучават лица:

- навършили 16 години, които нямат право да се обучават в дневна форма

- ученици от ПГХВТ „Атанас Ченгелев”, навършили 16 години, наказани по чл.199, ал.1, т.5 от ЗПУО;

- ученици в задължителна училищна възраст, които по здравословни причини не могат да се обучават в дневна форма на обучение;

- даровити деца в задължителна училищна възраст.

- ученици, прекъснали обучението си в ПГХВТ или преминали в самостоятелна форма на обучение по собствено желание.

(2)1. Учениците от самостоятелна форми на обучение полагат изпити по всички предмети от действащите училищни учебни планове на съответната специалност/професия.

(2)2. Ученици, които се обучават в самостоятелна форма на обучение, при повтарянето на класа се явяват на изпити само по учебните предмети, по които имат оценка слаб (2) или не са се явили на поправителните изпити.

(2)3. Условието и редът за организиране и провеждане на изпитите в самостоятелна форма на обучение се определят със заповед на директора на училището.

(2)4. Заявления за допускане до изпити се подават до директора на училището най-късно 10 дни преди всяка изпитна сесия.

(2)5. С изключение на ученици в задължителна училищна възраст, заявлението за записване в самостоятелна форма на обучение може да се подаде и до 30 учебни дни преди изпитна сесия.

(2)6. Изпитите с учениците от самостоятелна форма на обучение се провеждат в три сесии: ноемврийска, февруарска и юнска.

(2)7. Изпитите се провеждат по график, утвърден от директора на училището, като в един ден се полага изпит само по един предмет.

(2)8. Предметите, по които учениците полагат изпит за определяне на годишна оценка, се определят с училищния учебния план.

(2)9. Учениците могат да полагат изпит за следващ клас, само ако успешно са положили всички изпити, предвидени за завършване на предходния клас.

(2)10. Ученик, който е започнал обучението си в дневна форма на обучение премине в самостоятелна форма на обучение, продължава обучението си по училищния учебния план за самостоятелна форма.

(2)11. На учениците от самостоятелна форма на обучение се попълват лични картони, в които по класове се вписват оценките от положените изпити.

(2)12. Професионалното обучение на лица със завършено средно образование за придобиване на втора и трета степен на професионална квалификация се извършва по училищните учебни планове, разработени и утвърдени съгласно ЗПУО и указанията на МОН в тази насока.

РАЗДЕЛ V

УПРАВЛЕНИЕ И РЕСУРСНО ОСИГУРЯВАНЕ

Чл.46. Органи за управление на гимназията са директорът и педагогическият съвет.

Чл.47. Директорът на гимназията заема длъжността с конкурс при условия и по ред, определени в Кодекса на труда и чл.213 от ЗПУО.

Чл.48. (1) Директорът организира, ръководи, контролира и отговаря за цялостната дейност на училището, съгласно чл.258 и чл.259 от ЗПУО.

(2) Директорът предприема мерки за предотвратяване на форми на дискриминация в училището.

Чл.49 Служителите от педагогическите специалисти и непедагогическия персонал, съзнателно подпомогнали извършването на актове на дискриминация, носят отговорност по силата на Закона за защита срещу дискриминацията.

Чл.50. Директорът на гимназията е председател на педагогическия съвет (ПС). В състава на ПС се включват всички учители на щатна работа в гимназията. В състава на ПС с право на съвещателен глас могат да участват представители на обществения съвет, председателят на училищното настоятелство (УН), медицинско лице, както и други лица.

Като орган на управление ПС:

1. приема стратегия за развитие на училището за следващите 5 години с приложени към нея план за действие и финансиране;
2. приема правилник за дейността на училището;
3. приема училищния учебен план;
4. приема формите на обучение;
5. приема годишния план за дейността на училището;
6. приема учебни планове за индивидуална форма на обучение;
7. приема мерки за повишаване качеството на образованието;
8. приема програма за превенция на ранното напускане на училище;
9. приема програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи;
10. предлага на директора разкриване на занимания по интереси;
11. прави предложения на директора за награждаване на ученици и за налагане на съответните санкции в предвидените в този закон случаи;
12. определя училищни символи и ритуали и други отличителни знаци;

13. определя ученически униформи;
14. участва със свои представители в създаването и приемането на етичен кодекс на училищната общност;
15. запознава се с бюджета на училището, както и с отчетите за неговото изпълнение;
16. периодично, най-малко три пъти през една учебна година, проследява и обсъжда нивото на усвояване на компетентности от учениците и предлага съвместни мерки между учителите с цел подобряване на образователните резултати;
17. упражнява други правомощия, определени с нормативен акт.

Чл.51. (1) Педагогическият съвет се свиква на заседания най-малко веднъж на два месеца.

(2) Извънредно заседание се свиква по писмено искане на най-малко 1/3 от числения му състав.

(3) Решенията се приемат с обикновено мнозинство при не по-малко от 2/3 от числения му състав.

(4) Решенията на ПС могат да се отменят от самия съвет с квалифицирано мнозинство (2/3 от гласовете на присъстващите) или от началника на РУО по образованието.

(5) За всяко заседание на ПС се води протокол.

Чл.52. (1) Училищното настоятелство (УН) е обществен орган за подпомагане на дейността на гимназията. Устройството и дейността му се урежда съгласно разпоредбите на чл.306-309 от ЗПУО, Закона за юридическите лица с нестопанска цел и неговия устав.

(2) УН може да предлага на ПС за утвърждаване на униформено облекло, училищни символи и ритуали.

(3) Съветът на настоятелите представя информация за дейността си при необходимост на РУО и МОН.

(4) Ръководството на гимназията и служителите подпомагат дейността на УН.

Чл. 53. (1) С цел създаване на условия за активни и демократично функциониращи общности към училището се създава обществен съвет.

(2) Общественият съвет е орган за подпомагане на развитието на училището и за граждански контрол на управлението му.

Чл. 54. (1) Общественият съвет се състои от нечетен брой членове и включва един представител на финансиращия орган и най-малко трима представители на родителите на деца и ученици от съответната институция. В състава на обществения съвет на училище, което извършва обучение за придобиване на професионална квалификация, се включва и представител на работодателите.

(2) Представителите на родителите се излъчват от събрание на родителите, свикано от директора на училището. На събранието се определя броят на представителите на родителите и се избират и резервни членове на обществения съвет.

(3) Представителите на работодателите се определят от областния управител по предложение на представителните организации на работодателите.

(4) Председателят на обществения съвет се избира от членовете му.

(5) Членовете на обществения съвет се определят за срок не по-дълъг от три години.

Чл. 55. (1) Общественият съвет се свиква на заседание най-малко 4 пъти годишно, като задължително провежда заседание в началото на учебната година.

(2) С право на съвещателен глас в работата на обществения съвет на училището участват поне трима представители на ученическото самоуправление.

(3) С право на съвещателен глас в работата на обществения съвет на училището участва и представител на настоятелството.

(4) В заседанията на обществения съвет могат да бъдат канени и служители на институцията, на регионалното управление на образованието, експерти, на работодателите, на синдикатите, на юридическите лица с нестопанска цел и други заинтересовани лица.

Чл.56. Необходимата училищна документация се създава, издава, предоставя и съхранява съгласно ДОС по чл.248 от ЗПУО на МОН – Наредба информацията и документите в системата на училищното образование.

Чл.57. Финансирането на гимназията се осъществява със средства от бюджета на общината, съгласно чл. 52 ал.2 от ЗПУО, собствени приходи, дарителства и др.

Чл.58. Директорът на гимназията разработва проект на бюджета в съответствие с бюджетната процедура, съгласно чл.289 от ЗПУО. Директорът осигурява изпълнението му, за което се отчита пред Общото събрание на колектива.

РАЗДЕЛ VI

УЧАСТНИЦИ В УЧИЛИЩНОТО ОБУЧЕНИЕ

А. УЧИТЕЛИ

Чл.59. (1) Учителят в гимназията организира и провежда образователно-възпитателния процес по учебния предмет, проверява и оценява знанията и уменията на учениците, съдейства за пълноценното им интегриране в училищната и социалната среда.

(2) Учителските длъжности са:

-учител;

-старши учител;

(3) Длъжностите по ал.2, т.1, 2 се заемат от лица с придобито висше образование на образователно-квалификационна степен „бакалавър”, „магистър”, „професионален бакалавър”

(4) Не могат да възникват трудови правоотношения с учители и други педагогически специалисти с лица, които:

1. са осъдени на лишаване от свобода с влязла в сила присъда за умишлено престъпление

2. са лишени от право да упражняват професията си;

3. страдат от заболявания и отклонения, които застрашават живота и здравето на учениците.

Чл.60. Възникването, изменението и прекратяването на трудовите правоотношения с учителите става съгласно Кодекса на труда, Нормативните документи на МОН.

Чл.61. Учителят има и следните права съгласно чл.219 ал.1 от ЗПУО:

1. свободно да определя методите и средствата за провеждане на образователно-възпитателния процес, като активно използва интерактивни методи на преподаване и възможностите на информационните и комуникационните технологии;

2. да използва материално-техническата база за изпълнение на служебните си задължения;

3. да получава информация по въпроси, свързани с изпълнение на служебните му задължения, както и за възможностите за повишаване на професионалната му квалификация;
4. да повишава образованието и професионалната си квалификация;
5. да дава мнения и да прави предложения за развитие на училището.

Чл.62. (1) Учителят има и следните задължения чл.219 ал 2 от ЗПУО:

1. да изпълнява стриктно утвърдения график за дежурства по време на междучасията с оглед опазване на сигурността, живота и здравето на учениците и материалната база;
2. да не допуска в работата си пряка и непряка дискриминация, основана на пол, народност, етническа принадлежност, възраст и религия;
3. да се явява на работа с облекло и във вид, които съответстват на положението му на учител и възпитател;
4. да изисква от учениците да изпълняват задълженията си съгласно ЗПУО и ПДУ;
5. чрез директора да уведомява незабавно Общинската служба за социално подпомагане на ученици, нуждаещи се от закрила /чл.7, ал.1 от ЗЗД/ и ученици, нуждаещи се от специална закрила /чл.5 от ЗЗД/.

Чл.63. Учителят няма право да накърнява човешките и гражданските права на ученика, да унижава личното му достойнство, да прилага форми на психическо и физическо насилие върху личността му.

Чл.64. Учителят няма право да предоставя образователни услуги срещу заплащане при наличие на конфликт на интереси.

Чл.65. 1. Учителят и служителът няма право да разпространява сред учениците, родителите и обществеността информация за разисквания на ПС, оперативки и други.

2. Да уронва престижа на училището, колегите и ръководството.
3. Да използва служебното си положение за лично облагодетелстване.
4. Забранено е на учителите да организират дейности с учениците на политическа, религиозна и етническа основа.
5. Лицата, съзнателно подпомогнали извършването на актове на дискриминация, носят отговорност по силата на Закона за защита срещу дискриминацията.

Чл 66. Нормите на преподавателска заетост на учителите се определя от директора, съобразно Държавен образователен стандарт по чл. 22 ал.2, т.18 от ЗПУО за нормиране и заплащане на труда в системата на училищното образование.

Чл.67. За неизпълнение на професионалните си задължения, нарушаването на трудовата дисциплина и на задълженията по длъжностна характеристика, учителите носят отговорност и се наказват съгласно Кодекса на труда.

Чл.68. Лица, които заемат учителска длъжност и са класни ръководители, имат и следните допълнителни функции съгласно ДОС по чл.22 ал.2, т. 14 от ЗПУО с Наредба за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти (чл.8 ал.1):

1. формиране на умения за работа в екип и за изграждане на позитивен организационен климат, като поощрява уменията на учениците за общуване и за интегриране в училищната и социалната среда;
2. подкрепя на ученическото самоуправление чрез включване в дейности по изготвянето на:

а) план за часа на класа с теми от глобалното, гражданското, здравното и интеркултурно образование, за кариерното им ориентиране и други;

б) правила за поведението на паралелката, съобразени с Етичния кодекс на училищната общност съвместно с учениците;

3. своевременно информиране на родителите за:

а) програмната система, по която работи детската градина или училищния учебен план, по който се провежда обучението в училището, седмичното разписание и възможностите за избор на допълнителни форми на педагогическо взаимодействие или на занимания по интереси;

б) успеха и развитието на децата им в процеса на обучение, възпитание и социализация, за спазването на правилата в училището и на Етичния кодекс с цел приобщаване към училищната общност;

в) възможностите и формите за обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на детето или ученика, за определения график на допълнителното обучение и на допълнителните консултации по учебни предмети, за предлаганите занимания по интереси;

г) допуснати отсъствия и възникнало проблемно поведение с цел набелязване на мерки за преодоляване;

4. консултиране на учениците и на родителите по въпроси, свързани с кариерното ориентиране, с оглед осигуряването на подходяща среда за максимално развитие на заложбите и на уменията му;

5. прави мотивирано писмено предложение до директора на училището за налагането на санкция „забележка“ на ученик във връзка с неизпълнение на задълженията му и за преодоляване на проблемно поведение;

6. спазва изискванията за оформяне и съхранение на документите на групата или паралелката.

Когато родителите проявяват незаинтересованост към процеса на обучение, възпитание и социализация, дисциплината, общуването и интегрирането на ученика в училищната среда, не посещават родителски срещи или не се отзовават на поканите за посещение в училището, класният ръководител уведомява дирекция „Социално подпомагане“ отдел за закрила на детето по настоящ адрес на ученика с оглед предприемане на необходимите мерки за коригиране на тяхното поведение и развитието на ученика.

Б. УЧЕНИЦИ

Чл.69. Учениците участват като партньори в училищното обучение и имат активна роля за постигане на целите в процеса на обучение, възпитание и социализация.

Чл.70. Права на учениците от ПГХВТ „Атанас Ченгелев“:

1. да бъдат обучавани и възпитавани в здравословна, безопасна и сигурна среда;

2. да участват в проектни дейности;

3. да бъдат зачитани като активни участници в образователния процес;

4. да избират профила и професията;

5. да избират предметите и дейностите, предвидени като избираеми в учебния план;

6. да избират и участват в организираните от училището извънучилищни и извънкласни форми на дейност;

7. да получават информация по въпроси, свързани с тяхното обучение, относно правата и задълженията им в училище, правилата за вътрешния ред и училищната дисциплина – при постъпването им в училище, в началото на всеки учебен срок, както и при поискване;

8. да бъдат консултирани във връзка с професионалното им образование и развитие, да бъдат насочвани, стимулирани и подпомагани в съответствие с техните потребности, желания и способности;

9. да получават от учителите консултации при организирането на самостоятелната им подготовка;

10. да бъдат защитавани при накърняване на личното им достойнство и нарушаване на човешките им права, да се обучават и възпитават в здравословна и сигурна среда;

11. да изказват мнения и дават предложения по отношение на организацията и провеждането на цялостната дейност на училището;

12. да избират и да бъдат избирани в органите на ученическото самоуправление;

13. да бъдат поощрявани с морални и материални награди за високи постижения в учебната, извънкласната и извънучилищната дейност и за приноса им за развитие на училищната общност;

Според характера на проявите наградите биват:

- Устна похвала от учител, класен ръководител и от директора пред класа, училищния колектив или родителите.

- Писмена похвала от директора с обявяване пред класа или общото събрание на учениците.

- Материална награда.

- Похвална грамота.

Наградите се дават по решение на Педагогическия съвет. По предложение на ПС учениците могат да бъдат награждавани и с други награди от общинския съвет и МОН.

14. да ползват безплатно училищната материално-техническа база по ред, определен от директора на гимназията в учебно и в неучебно време за развитие на интересите и способностите си;

15. да отсъстват от училище по уважителни причини:

а) до 3 дни в една учебна година с уведомление от родителя. Родителят е задължен да уведоми по телефон или в лична среща класния ръководител до 08:00 ч. на същия ден.

б) до 7 дни в една учебна година с разрешение на директора на гимназията при същите условия като предходния текст.

в) до 3 дни с разрешение на директора за участие в извънкласни и извънучилищни мероприятия.

16. да получават стипендия при условия и по ред, определени с нормативен акт на МС. Педагогическият съвет взема решения по отношение на ученици, които получават стипендия, но са допуснали неизвинени отсъствия.

Чл. 71. (1) Задължения на учениците от ПГХВТ „Атанас Ченгелев“:

1. да посещават редовно учебните занятия по теория и учебна практика и извънкласните форми на работа като носят необходимите пособия и работно облекло според изискванията на учителя;

2. да изразяват уважение към учителите и служителите, да съхраняват авторитета на училището и да допринасят за развитие на добрите му традиции;

3. да не унижават личното достойнство на съучениците си и да не упражняват физическо и психическо насилие върху тях, свързано с религиозни, етнически, възрастови и полови различия. Ученик, който унижава личното достойнство на съучениците си и упражнява физическо или психическо насилие върху тях, свързано с религиозни, етнически, възрастови и полови различия, се санкционира.

4. да спазва дневния режим на училището.

а) ученикът, отсъствал от учебни занятия по болест, представя медицинска бележка, която вече е в електронен вариант, удостоверяваща този факт в първия учебен ден за него.

б) при отсъствие от учебни занятия поради ангажиране в спортни прояви и състезания от градски мащаб, ученикът представя предварително оправдателен документ от спортния клуб, в който членува;

в) официални документи, с които се удостоверява необходимостта за отсъствие от учебни занятия, издадени от органите на Министерство на отбраната, Министерство на вътрешните работи, съдебни органи и др., се представят предварително с изключение на инцидентни случаи;

г) когато ученикът не е представил необходимите документи за извиняване на отсъствията в сроковете, посочени в букви „а”, „б” и „в” или е допуснал до 5 неизвинени отсъствия от някои часове или от закъснения, класният ръководител уведомява родителя (настойника) на ученика най-късно на следващия учебен ден;

д) всеки класен ръководител е длъжен при направени 10 неизвинени отсъствия от ученик, предложен за стипендия или получаващ такава, да го докладва на заседание на Педагогическия съвет.

5. да изпълняват добросъвестно учебните си задължения, предвидени в учебните планове и програми;

6. учениците, получили слаби оценки, са задължени да посещават консултации.

7. да се отнасят толерантно, да не накръняват човешките и гражданските права на учителите, служителите и учениците, да не унижават личното им достойнство, да не прилагат форми на физическо и психическо насилие върху личността им;

8. да не създават пречки на учителя при и по повод на изпълнението на служебните му задължения, както и на съучениците си по време на учебните часове;

9. да не организират и участват в хазартни игри, да не пушат, да не употребяват алкохол и наркотични вещества;

10. да не внасят в училището и да не носят хладни, огнестрелни и други оръжия и боеприпаси;

11. да не участват в политически партии и организации до навършване на 18 години;

12. да не ползват мобилни телефони и други технически и електронни средства по време на час

13. да носят личната си и ученическа карти в училище и извън него;

14. да носят ученическата си книжка в училище и да я представят при поискване от учителя или директора;

15. да се явяват в училище с облекло и във вид, които съответстват на статута им на ученици и на добрите нрави;

16. да носят отличителните знаци на училището;

17. да опазват материално-техническата база и чистотата на територията на училището;

18. всеки ученик да отдели два часа в месеца за почистване и поддържане на училищния двор по предварително уточнен график и район за всеки клас.

19. да не бъдат на обществени места без придружител в съответствие с изискванията на Закона за закрила на детето.

20. по смисъла на ал.1, т.15 учениците не могат да се явяват в училище с къси панталони, джапанки, както и с къси поли и блузи, разкриващи части от тялото, обувки с висок ток.

21. неизпълнението на задълженията, предвидени в този правилник, е нарушение на училищната дисциплина.

Чл.72.(1). Отсъствие на ученик от учебен час без уважителни причини е неизвинено отсъствие.

(2). Закъснения до 20 минути за два учебни часа без уважителни причини се считат за един учебен час неизвинено отсъствие.

Чл.73. (1) За допуснатите отсъствия по чл.77, т.15, чл.78, ал.1, т.4 и чл.79 от този правилник, класният ръководител своевременно уведомява родителя или настойника на ученика.

(2) Броят на отсъствията се отбелязва в електронния дневника на класа и в информационната система на МОН. (НЕИСПУО)

Чл.74. (1) За неизпълнение на задълженията им, на учениците се налагат предвидените в чл.199 от ЗПУО санкции и мерки:

1. забележка;
2. предупреждение за преместване в друго училище;
3. преместване в друго училище;
4. преместване от дневна форма в самостоятелна форма на обучение за ученици, навършили 16-годишна възраст.

(2) Когато ученикът се яви в училище с облекло или във вид, които са в нарушение на правилника, както и когато състоянието му не му позволява да участва в образователно-възпитателния процес, той се отстранява от училище до отпадане на основание за отстраняването му. Класният ръководител уведомява родителя за наложената мярка. Отразят се неизвинени отсъствия.

(3) Когато ученикът нарушава дисциплината по време на час провинението се записва в графа забележка в дневника на класа. При наличието на 5 (пет) забележки ученикът се наказва със „Забележка“.

(4) Когато ученикът нарушава чл. 78, ал. 1, т. 8 се отстранява от учебен час. За времето до края на часа ученикът няма право да напуска училищната сграда.

(5) Освен налагането на санкция по ал.1 ученикът може да бъде насочен към консултации и педагогическа и психологическа подкрепа от специалист, допълнително обучение в извънучебно време, участие в извънкласни и извънучилищни дейности и други с оглед недопускане на нарушения и на отпадане от училище.

Чл.75. (1) За едно нарушение не може да бъде наложена повече от една санкция по чл.199 ал 1.

(2) Мерките по чл.199, ал.2 и 3 се налагат заедно с санкциите по чл.199, ал.1.

Чл 76. (1) Санкциите и мерките са срочни.

(2) Срокът на санкциите е до края на учебната година.

(3) Когато санкциите, „предупреждение за преместване в друго училище“, „преместване в друго училище“ и „преместване от дневна форма в самостоятелна форма на обучение“ са наложени до 30 учебни дни преди края на втория учебен срок, те влизат в сила от началото на следващата учебна година.

(4) Санкцията „Забележка“ се налага със заповед на директора по мотивирано писмено предложение на класния ръководител, а всички останали санкции – със заповед на директора по предложение на педагогическия съвет.

Чл.77. (1) Видът и срокът на санкцията се определят като се отчитат видът и тежестта на нарушението.

(2) Санкцията по чл.199, ал.1, т.4 и 5 от ЗПУО се налагат като крайна мярка при тежки или системни нарушения.

(3) Предвидените в чл.199, ал.1 от ЗПУО санкции могат да се налагат и за допуснати неизвинени отсъствия, както следва:

- а) по т.1 – при допуснати от 5 и повече неизвинени отсъствия;
- б) по т. 3 – при допуснати 10 и повече неизвинени отсъствия;
- в) по т. 4 и 5 – при допуснати 15 и повече неизвинени отсъствия.

(4) При екстремни нарушения на правилника за вътрешния ред, при извънредни ситуации, застрашаващи живота и здравето на учителите, служителите и учениците, и с решение на ПС се допуска налагане на по-висока санкция за наказание без да се спазва последователността на наказанията.

Чл.78. (1) Санкцията по чл.199, ал.1, т.1 от ЗПУО се налага със заповед на директора по предложение на класния ръководител, а тези по чл.199, ал.1, т.2 – 5 от същия закон със заповед на директора по предложение на ПС.

(2) Мярката по чл.199, ал.3 от ЗПУО се налага със заповед на директора, а тези по чл.199, ал.4 и 5 от същия закон – със заповед на директора по предложение на ПС.

Чл.79. (1) За откриване на процедура по налагане на санкциите по чл. 199, ал. 1 директорът задължително уведомява родителя, а в случаите по чл. 199, ал. 1, т. 3–5 – и съответните териториални структури за закрила на детето.

(2) В процедурата по налагане на санкция малолетният ученик се представлява от родителя си или от упълномощено от родителя лице, а непълнолетният ученик извършва всички действия лично, но със съгласието на родителите си.

(3) Ученикът има право преди налагане на съответната санкция да бъде изслушан и/или писмено да обясни фактите и обстоятелствата, свързани с конкретното нарушение. Изслушването задължително се извършва в присъствието на психолог или на педагогически съветник.

(4) Родителят на ученика има право да присъства на изслушването и да изрази мнение, както и да участва в процедурата по налагане на санкцията при условия и по ред, определени с държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

(5) Конкретните условия и ред за налагане на санкциите по чл. 199 се определят с държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

Чл 80. (1) В заповедта за налагане на санкциите и мерките се посочват видът на санкцията и/или мярката, срокът и мотивите за налагането им.

(2) Заповедта може да се обжалва пред министъра на образованието и науката.

Чл.81. За допуснати над 100 извинени отсъствия по време на учебната година, по предложение на класния ръководител до директора, се извършва проверка на представените от ученика извинителни документи.

Чл.82. Процедурите при налагане на санкциите и мерките са съгласно чл.204, 205 и 206 от ЗПУО:

1. Класният ръководител писмено уведомява родителя за извършеното от ученика нарушение и за правата на родителя в процедурата по налагане на санкция;

2. За всяко производство за налагане на санкция по чл.199, ал.1 и на мярката по чл.199, ал.5 се определя докладчик. Докладчикът е учител, който преподава на ученика;

3. Преди налагане на санкцията по чл.199, ал.1 и на мярката по чл.199, ал.5, директорът - за санкцията по чл.199, ал.1, т.1, съответно ПС – в останалите случаи, изслушва ученика и проверява фактите и обстоятелствата, свързани с конкретното нарушение.

4. Родителят има право да присъства на изслушването и да изрази мнение;

5. Преди налагане на санкцията по чл.199, ал.1, т.2 – 5 и на мярката по чл.199, ал.5 задължително се уведомяват съответните териториални структури за закрила на детето по настоящ адрес на ученика, представител на която може да присъства на изслушването с оглед защита на правата и интересите на ученика. По желание на ученика и на неговите родители дирекция „Социално подпомагане“ може да го консултира преди налагане и останалите наказания и мерки;

6. Класният ръководител уведомява родителя за наложените на ученика санкции и мерки;

7. Наложените санкции и мерки се отразяват в ученическата книжка, в личния картон и в характеристиката на ученика;

8. Санкцията по чл.199, ал.1, т.1 се обявява от класния ръководител пред класа;

9. При налагане на мярката по чл.199, ал.2 ученикът няма право да напуска сградата на училището.

10. Ученици с наложени санкции по предложение на ПС се ограничават в участие в извънкласна културна и спортна дейност.

11. Санкциите и мерките могат да се заличават с изтичане на срока, за който са наложени или предсрочно по реда, по който са наложени;

12. По желание на ученика след заличаване на санкцията по чл.199, ал.1, т.4 той може да продължи обучението си в училището, в което е преместен;

13. Уведомяването на родителите и териториалните структури за закрила на детето се извършва в срок не по-малък от 5 работни дни преди заседанието на ПС;

14. Зачичаването на наложените санкции и мерки, преди изтичане на срока им се отбелязва в ученическата книжка и в личния картон на ученика.

Чл.83 (1) За ученик, обучаван в дневна форма, чиито отсъствия не позволяват оформяне на срочна или годишна оценка по един или няколко учебни предмета от задължителната или от задължителноизбираемата подготовка, директорът на гимназията по предложение на ПС, определя със заповед условията и реда за оценяване на знанията и уменията за завършване на учебния срок и/или учебната година до 10 дни от завършването.

(2) Ученик, неявил се за оценяване на знанията по неуважителни причини преминава в самостоятелна форма на обучение.

(3) Ученик, който има слаби оценки в края на годината, остава да повтаря същия клас, освен ако не е в 12 клас.

В. РОДИТЕЛИ

Чл.84. (1) Сътрудничеството и взаимодействието между родителите и училището се осъществяват чрез индивидуални консултации, родителски срещи, обучения, както и всеки път, когато конкретна ситуация или поведение на ученика го прави необходимо.

(2) Средство за постоянна връзка между училището и родителя е бележникът за кореспонденция.

(3) Средство за връзка със семейството на ученика може да бъде и електронната поща на един от родителите, както и електронният дневник на паралелката.

Чл.85. Родителите имат следните права:

1. периодично и своевременно да получават информация за успеха и развитието на децата им в образователния процес, за спазването на правилата в училището и за приобщаването им към общността;

2. да се срещат с ръководството на училището, с класния ръководител, с учителите и с другите педагогически специалисти в определеното приемно време или в друго удобно за двете страни време;

3. да се запознаят с училищния учебен план;

4. да присъстват и при желание от тяхна страна да бъдат изслушвани, когато се решават въпроси, които засягат права и интереси на ученика;

5. най-малко веднъж годишно да получават информация, подкрепа и консултиране в училището по въпроси, свързани с образованието, с кариерното ориентиране и с личностното развитие на децата им;

6. да избират и да бъдат избирани в общественния съвет на училището;

7. да изразяват мнение и да правят предложения за развитие на училището.

Чл.86. (1) Родителите имат следните задължения:

1. да осигуряват редовното присъствие на ученика в училище като уведомяват своевременно училището в случаите на отсъствие на ученика;

2. да запишат при условията на чл. 12 от ЗПУО ученика в училище в случаите на преместване в друго населено място или училище;

3. редовно да се осведомяват за своите деца относно приобщаването им в училищната среда, успеха и развитието им в образованието и спазването на училищните правила;

4. да спазват правилника за дейността на училището и да съдействат за спазването му от страна на ученика;

5. да участват в процеса на изграждане на навици за самоподготовка като част от изграждането на умения за учене през целия живот;

6. да участват в родителските срещи;

7. да се явяват в училището след покана от учител, директор или друг педагогически специалист в подходящо за двете страни време.

(2) Родителите, чиито деца се обучават в самостоятелна форма на обучение по чл. 112, ал. 1, т. 2 от ЗПУО, както и в самостоятелна организация, са длъжни да гарантират постигането на целите по чл. 5 от същия закон, да осигурят необходимите условия за обучение, познавателни книжки, учебници и учебни помагала, както и да прилагат по свой избор методики и подходи, съобразени с възрастта, индивидуалните потребности и интересите на ученика.

РАЗДЕЛ VII

ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ НА УЧЕНИЦИТЕ

Екипи за подкрепа на личностното развитие/от стандарта за приобщаващо образование/

Чл. 87. (1) ПГХВТ „Атанас Ченгелев“ осъществява дейности по превенция на тормоза и насилието, както и дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение, които са израз на общата воля и на координираните усилия на всички участници в образователния процес.

(2) Видовете и съдържанието на дейностите по превенция на тормоза и насилието са подчинени на обща училищна политика, разработват се самостоятелно от училищната общност и включват:

1. изготвяне съвместно с учениците на правила за поведението им в паралелката;
2. разглеждане на теми от глобалното, гражданското, здравното и интеркултурното образование в часа на класа, в заниманията по интереси и във факултативните часове;
3. партньорство с родителите;
4. дейности за развитие на компетентностите на всички членове на училищната общност.

Чл. 88. (1) Видовете и съдържанието на дейностите по мотивация и преодоляване на проблемното поведение се определят от училището и включват:

1. обсъждане между ученика и класния ръководител с цел изясняване на възникнал проблем и получаване на подкрепа за разрешаването му;
2. използване на посредник при разрешаване на конфликт в училище;
3. консултиране на детето или ученика с психолог или с педагогически съветник;
4. създаване на условия за включване на ученика в група за повишаване на социалните умения за общуване и решаване на конфликти;
5. насочване на ученика към занимания, съобразени с неговите потребности;
6. индивидуална подкрепа за ученика от личност, която той уважава (наставничество);
7. участие на ученика в дейности в полза на паралелката или училището;

(2) Условията и реда за осъществяване на дейностите по ал. 1, т. 1-7 се определят с държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

Чл. 89 А /НОВ/ (1) Общата подкрепа за личностно развитие е насочена към развиване на потенциала на всеки ученик в училището.

(2) Общата подкрепа за личностно развитие в училището, която е насочена към всички ученици в класа, гарантира участието и изявата им в образователния процес и в дейността на училището и включва:

1. екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти – обсъждане на дейностите за обща подкрепа, в които се включват и учениците – обмен на информация и на добри педагогически практики с цел подкрепа на всички учители за подобряване на работата им с децата в групата или с учениците в класа;

2. допълнително обучение по учебни предмети – Допълнителното обучение по учебни предмети е насочено към ученици, които имат системни пропуски по даден учебен предмет, които са напреднали по даден учебен предмет и/или за които се препоръчва такова обучение в плана за подкрепа.

3. допълнително консултиране по учебни предмети – Консултирането по учебни предмети е достъпно за всички ученици и се провежда извън редовните учебни часове от учителите по предмети ежеседмично в рамките на учебната година.

4. кариерно ориентиране на учениците – Кариерното ориентиране в училищното образование включва взаимно допълващи се дейности за информиране, диагностика, консултиране, посредничество и проследяване с оглед подпомагане на учениците в техния

самостоятелен и осъзнат избор на образование и/или професия и осъществяване на връзка между училището и пазара на труда.

5. занимания по интереси - Заниманията по интереси в училищата включват провеждане на учебни часове и изяви на учениците, провеждане на междуинституционални занимания по интереси и междуинституционални изяви на учениците, обхванати в тях, посещения на културно-исторически и природонаучни обекти, институции, публични и стопански организации и други. Заниманията по интереси се организират приоритетно в тематичните направления: „Дигитална креативност“, „Природни науки“, „Математика“, „Технологии“, „Изкуства и култура“, „Гражданско образование“, „Екологично образование и здравословен начин на живот“, „Спорт“. Заниманията по интереси по тематични направления „Дигитална креативност“, „Природни науки“, „Математика“ и „Технологии“ са не по-малко от 40 на сто от общия годишен брой часове за организирани занимания по интереси в училището. Заниманията по интереси се организират от училището за учениците от VIII до XII клас в съответствие с желанието на родителите на децата, с желанието на учениците със съгласието на родителите, както и със спецификата на заниманията и с възможностите на училището. Заниманията по интереси може да се провеждат чрез различни организационни педагогически форми - клуб, състав, ансамбъл, секция, отбор и други. Организацията по избор, провеждането и отчитането се извършва съгласно Наредба за приобщаващо образование.

Заниманията по интереси може да се провеждат:

- извън часовете по учебен план;
- по време на целодневната организация на учебния ден извън дейностите по самоподготовка с оглед осигуряване на разнообразие от занимания по интереси;
- през почивните дни и ваканциите.

6. библиотечно-информационно обслужване - Библиотечно-информационното обслужване се осигурява чрез училищните библиотеки и/или чрез училищни информационни центрове, които осигуряват свободен достъп на учениците до информация от различни документални източници в библиотечния фонд и в глобалната мрежа с цел изграждане на навици за четене и компетентности за търсене и ползване на информация.

7. грижа за здравето – грижата за здравето се осигурява чрез създаване на условия за достъп на учениците до медицинско обслужване;

8. осигуряване на общежитие;

9. поощряване с морални и материални награди;

10. дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;

11. дейности за превенция на обучителните затруднения;

12. логопедична работа.

Чл. 90. (1) Допълнителната подкрепа за личностно развитие:

Това развитие включва:

1. работа с ученик по конкретен случай;

2. психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;

3. осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;

4. предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания;

5. ресурсно подпомагане.

(2) Допълнителната подкрепа за личностно развитие се предоставя на ученици:

1. със специални образователни потребности;

2. в риск;

3. с изявени дарби;

4. с хронични заболявания.

(3) Видът и формите на обучение, както и конкретните дейности за допълнителната подкрепа за личностно развитие се определят с план за подкрепа на ученика. Планът за подкрепа за учениците по ал. 2, т. 1 определя и часовете за ресурсно подпомагане.

(4) Допълнителната подкрепа за личностно развитие се осигурява от училището.

Чл. 91. (1) Допълнителната подкрепа се предоставя въз основа на оценката на индивидуалните потребности, която се извършва от Екип за подкрепа за личностно развитие в училището.

(2) Екипът по ал. 1 осъществява и допълнителната подкрепа по чл. 187, ал. 1, т. 1 от ЗПУО.

(3) Екипът за подкрепа за личностно развитие се създава със заповед на директора за определено дете или ученик по чл. 187, ал. 2 от ЗПУО.

(4) В състава на екипа за подкрепа за личностно развитие задължително се включва психолог или педагогически съветник, както и логопед. В екипа може да се включват и други специалисти, както и представители на органите за закрила на детето и на органите за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Чл. 64. Екипът за подкрепа за личностно развитие в ПГХВТ „Атанас Ченгелев“, град Пещера:

1. идентифицира силните страни на ученика, затрудненията, свързани с развитието, обучението и поведението му, както и причините за тяхното възникване;

2. извършва оценка на индивидуалните потребности на ученика;

3. изготвя и реализира план за подкрепа;

4. извършва наблюдение и оценка за развитие на всеки конкретен случай;

5. изпълнява и други функции, предвидени в държавния образователен стандарт и в стандартите за приобщаващото образование.

Чл.92. (1) Директорът на училището подава заявление до регионалния център за подкрепа на личностното развитие за извършване оценка на индивидуалните потребности от допълнителна подкрепа на учениците със специални образователни потребности, когато не може да се формира екип по чл. 188, и предлага на директора на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование да одобри или да не одобри предоставянето на допълнителна подкрепа.

(2) Методическата подкрепа може да се предоставя от екипи на училища, от центрове за подкрепа за личностно развитие, от юридически лица с нестопанска цел, осъществяващи дейност в обществена полза в областта на приобщаващото образование, както и от висши училища, в зависимост от конкретните потребности.

Чл. 93. Условията и редът за осигуряване на общата и на допълнителната подкрепа се определят с държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

Чл. 94. (1) В ПГХВТ „Атанас Ченгелев“, гр. Пещера се приемат и ученици със специални образователни потребности.

(2) В паралелка в училището може да се обучават до трима ученици със специални образователни потребности.

(3) При увеличаване на броя на децата и учениците в група или паралелка се назначава помощник-учител по предложение на екипите по ал. 3 от чл.192 от ЗПУО.

(4) ПГХВТ „Атанас Ченгелев“, гр. Пещера обучението на ученици със специални образователни потребности задължително се подпомага от ресурсен учител съобразно потребността на ученика.

(5) Броят на педагогическите специалисти се определя в зависимост от броя на учениците със специални образователни потребности, от вида на подкрепата и от броя часове за ресурсно подпомагане при условията на държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

(6) В плана за подкрепа на ученика може да бъде определен и помощник на учителя.

(7) Изискванията към помощника на учителя и функциите му се определят с държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

(8) Насочването на учениците за обучение в специални групи по чл. 194, ал.1 от ЗПУО се извършва след заявено желание на родителя и след становище на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование по предложение на екипа за подкрепа за личностно развитие в училището.

(9) Предложенията по ал.5 могат да се правят до 15 септември на съответната учебна година за първия учебен срок или до началото на втория учебен срок на съответната учебна година.

(10) Обучението на учениците в паралелките по ал.1 се осъществява по индивидуални учебни планове, изготвени в съответствие с изискванията на чл. 95 от ЗПУО.

(11) Докладът-оценка по ал.10 се изпраща на училището по ал. 1, от което е насочено детето или ученикът за издаване на удостоверение за завършен клас.

(12) Условието и редът за организиране на обучението в паралелките по ал. 1 се определят с държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

Чл. 95 (1) За организиране и координиране на процеса на осигуряване на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие със заповед на директора на училището в началото на всяка учебна година се определя координатор.

(2) За координатор по ал. 1 може да бъде определен заместник-директорът по учебната дейност, заместник-директорът по административно-стопанската дейност, учител или друг педагогически специалист. По предложение на координатора със заповедта на директора се определят и други специалисти съобразно спецификата на институцията, които да го подпомагат при организиране и координиране на процеса на осигуряване на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие.

**ПРАВИЛА ЗА ИЗВИНЯВАНЕ ОТСЪСТВИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ
В ПГХВТ „Атанас Ченгелев“**

**На основание чл. 62, ал. 1, т. 1, 2, 3, 4 и ал. 2
от Наредба за приобщаващото образование и Наредба №15/22.07.2022 г.**

I. Извиняване на отсъствията по здравословни причини:

1. При домашен режим на лечение:

1.1. При заболяване ученикът получава от личен лекар медицинска бележка. Медицинската бележка следва да съответства на изискванията на МОН, МЗ и РЗИ – Пазарджик: подписани и подпечатани с печата на лекаря, извършил прегледа на ученика, като дните, за които е определена необходимостта от отсъствие от училище не може да предхождат датата на извършване на прегледа и датата на амбулаторния номер.

1.2. Родителят/ настойникът същия ден уведомява класния ръководител по телефона, по електронен път (електронна поща или електронен дневник) за времето на отсъствието.

1.3. В първия работен ден, следващ издаването на медицинската бележка, родителят/настойникът или ученикът я предава на класния ръководител.

1.4. При неспазване на точка 1.3. класният ръководител се свързва с родителя/настойника за уточняване на времето на предаване на изискуемите документи.

1.5. След представяне на документите, класният ръководител извинява отсъствията на ученика за периода, посочен в медицинската бележка.

1.6. Ако ученикът отсъства последната седмица на месеца, медицинските документи, с които се извиняват отсъствията, се предоставят до 30 число на съответния месец.

2. При болничен режим на лечение:

2.1. Когато ученикът постъпи в болница за лечение, родителят/настойникът същия ден уведомява класния ръководител по телефона или по електронен път.

2.2. В първия работен ден след изписване на ученика от болничното заведение представя необходимите документи на класния ръководител.

2.3. След представяне на документите класният ръководител извинява отсъствията на ученика за посочения период.

2.4. Ако ученикът е в болница през последната седмица на месеца, родителят/настойникът информира учителя, за това обстоятелство.

3. Когато ученикът почувства неразположение по време на учебни занятия:

3.1. Ученикът се насочва от учител към лекар. Незабавно уведомява родител/настойник или при необходимост придружава ученика до дома му или болнично заведение.

3.2. Класният ръководител извинява отсъствията за часовете, когато това се е случило и отбелязва това в електронния дневник.

II. Извиняване на отсъствията с документ от клуб за извънкласна дейност, в който ученикът членува, НПО или от организатори на състезания, конкурси, олимпиади, фестивали, концерти, спектакли, изложби и други:

1. Клубът за извънкласна дейност, в който ученикът членува, уведомява предварително писмено директора за изявата и за времето, в което ученикът е ангажиран.

2. На основание на полученото писмо, класният ръководител извинява отсъствията на ученика, след резолюция от директора.
- III. Извиняването на отсъствията до 3 учебни дни в една учебна година с разрешение на директора на училището въз основа на мотивирана писмена молба от родителя:
1. Родителят/ настойникът попълва молба до директора на бланка-образец за освобождаване от учебни занятия до 3 учебни дни, която се предоставя в деловодството.
 2. Родителят/ настойникът или ученикът представя молбата на класния ръководител не по-късно от деня, предхождащ отсъствието. В случай че молбата не може да се подаде преди отсъствието на ученика, родителят/ настойникът, уведомява по телефона или електронно класния ръководител и подава молбата след направеното отсъствие, но не по-късно от 3 учебни дни след връщането на ученика в училище;
 3. Директорът дава /не дава/ разрешение за отсъствието на ученика. Документът се предава на класния ръководител за съхранение.
 4. На основание резолюцията на директора класният ръководител извинява отсъствията на ученика.
- IV. Извиняване на отсъствията до 7 учебни дни в една учебна година с разрешение на директора на училището въз основа на мотивирана писмена молба от родителя.
1. Родителят попълва молба до директора на бланка-образец за освобождаване от учебни занятия до 7 учебни дни и я предава на класния ръководител в седемдневен срок преди датата на отсъствието. Бланката се предоставя от деловодството на училището.
 2. Директорът дава/ не дава разрешение за отсъствието на ученика.
 3. Класният ръководител извинява/ не извинява отсъствията на ученика.
 4. При неспазване на изискванията за извиняване на отсъствията същите се считат за неизвинени и като такива се подават в информационната система на МОН.
- V. Извиняване на отсъствия при извънредни обстоятелства:
1. Ако по време на учебните занятия възникнат извънредни обстоятелства, които не са описани по-горе, налагащи ученикът да напусне училището, той е длъжен да уведоми незабавно класния ръководител и/или учителя, в чийто час това се случва. В случай, че отсъствията са единични, след разговор с родител/ настойник и по преценка на класния ръководител, последният докладва на директора и с негово разрешение може да извини отсъствието. За тази цел класният ръководител оставя бележка на мястото, където съхранява подобни документи за всеки ученик и отразява причината за отсъствие в електронния дневник.
- VI. Задължения на родителя:
1. Длъжен е да информира по телефона още същия ден или по-рано, но не по-късно от деня на настъпване на събитието, поради което иска освобождаване на ученика.
 2. При необходимост към молбата/ декларацията се прилагат съпътстващи документи, доказващи необходимостта от отсъствие на ученика.
- VII. Задължения на класния ръководител:
1. Следи за коректността на медицинските бележки.
 2. Следи за правилното изразходване на дните по молба от родител и за коректността на издадената служебна бележка от клуб, състезание и др.
 3. Класният ръководител е длъжен да получи от директора разрешение, за да извини отсъствията в деня след входиране на молбата.
 4. На основание резолюцията на директора, класният ръководител извинява отсъствията.
 5. Обобщава отсъствията на учениците за всяка учебна седмица в дневника на класа, но не по-късно от указаните срокове за предаване на документите за извиняване на отсъствията.

6. В края на всеки месец изготвя справка за месечните отсъствия на учениците в класа, но не по-късно от последния работен ден на текущия месец с цел спазване на срока за подаване на информация за отсъствията на учениците в училище до НЕИСПУО на МОН.
7. При допуснати над 10 отсъствия по неуважителни причини от ученика, класният ръководител изпраща и уведомително писмо до родителя/ настойника за откриване на процедура по налагане на санкция.
8. Съхранява представените документи, както и бележките по т. V за извиняване на отсъствията в папка с джобове за всеки ученик.
9. Документите се съхраняват до края на учебната година и при поискване от директор, заместник-директор, представители на РУО или МОН ги предоставя за проверка.
10. При съмнение за истинността на представените бележки незабавно уведомява директор или заместник-директор.

РАБОТА В ПГХВТ „АТАНАС ЧЕНГЕЛЕВ“ ПРЕЗ УЧЕБНАТА 2023/2024 ГОДИНА ПРИ ЕВЕНТУАЛНИ УСЛОВИЯ НА COVID-19

Системата на училищното образование има постоянните и мащабни задачи - да включи и приобщи всяко едно дете, да го подготви за пълноценен живот, като му даде възможност да придобие необходимия набор от знания и умения, да го възпита и да подкрепи личностното му развитие. Към тях пред предстоящата учебна година се добавя още една голяма задача – да опазим здравето на децата, на работещите в системата, на семействата и на всички ни около нас в условията на продължаваща пандемична ситуация, обусловена от разпространението на COVID-19.

Водени от убеждението, че обучението в реалната класна стая и прякото взаимодействие с учителите и (с) учениците са най-добрата и незаменима алтернатива, отчитайки мнението на различните заинтересовани страни и съобразявайки се със законовите изискванията, взехме решение за присъствено стартиране и провеждане на образователния процес в дневна форма на обучение за всички ученици и във всички училища. От това решение произтичат конкретни предизвикателства, пред които сме изправени на прага на учебната 2022/2023 година във връзка с епидемията:

1. Доколкото е възможно да направим училищата максимално безрискова среда, като съзнаваме че няма абсолютно безопасна среда в условията на епидемия. Това предполага всяко училище да реализира набор от мерки за намаляване рисковете от предаване на инфекцията, включително чрез създаването на нагласи за здравно и социално отговорно поведение на децата като част от възпитателната функция на образованието;
2. Да реагираме съгласно здравните правила при всеки един случай на заболял или със съмнение за COVID-19;
3. Да имаме готовност при указания от здравните власти да превключим на обучение в електронна среда от разстояние (в т.ч. за отделни паралелки, цялото училище или всички училища в общината, областта или държавата) и съобразно решенията на областните кризисни щабове за борба с COVID-19;
4. Да осигурим условия за непрекъснатост на обучението за учениците от рисковите групи;
5. Да осигурим допълнително (компенсаторно) обучение и подкрепа за учениците, пропуснали учебни занятия поради здравословни причини, в т. ч. и заради карантиниране;
6. Да поддържаме положителен психоклимат на работа и учене и да редуцираме ситуацията на напрежение, стрес и дезинформация;
7. Да използваме кризата като възможност за иновации и подобряване на педагогически и организационни модели и практики, за създаване на още по-сплотени и взаимодействащи училищни и микроучилищни (класни) общности между учители, родители и ученици, за дооборудване и др.

Настоящите насоки са създадени с участието на представители на Министерството на образованието и науката, Министерството на здравеопазването, социалните партньори, директори на училища, учители, родители, неправителствени организации в съответствие с актуалните здравни регулации, отчитат тенденциите и решенията на образователните системи в различни страни, но се опират преди всичко на натрупания у нас опит от март-юни 2020 година до момента и отразяват националните ни специфики. В зависимост от промяната на обстановката и решенията на здравните власти в случай на влошаване на пандемичната ситуация са описани и възможностите за преминаването от дневна форма на обучение към обучение в електронна среда от разстояние на отделни или всички паралелки или училища в страната.

Те са структурирани около няколко основни решения, следващи изброените по-горе предизвикателства и предлагат комплекс от общи (задължителни) и препоръчителни (приложими частично и/или само в отделни училища) мерки и правила, въз основа на които всяко училище да направи своята комбинация и да осъществи най-адекватния избор на мерки, отчитащ конкретните условия, в т.ч. вида на училището, сградния фонд, персонала, различните възрастови групи ученици, спецификата на учебните предмети, регионалните характеристики и т.н.

Общите мерки включват предимно здравни протоколи и организационни правила, които да се прилагат от всички училища.

Препоръчителните мерки включват идеи и решения, от които всяко училище избира и прилага доколкото и където е възможно. Списъкът с препоръчителни мерки е отворен за промени, като в зависимост от развитието на епидемията от COVID-19 в страната ще се допълва и обогатява постоянно с решения.

Мерки за намаляване на рисковете от предаване на инфекцията.

Ограничаването на разпространението на вируса предполага намаляване на средата на взаимодействие на всеки един от нас. При присъствено обучение и класна система на организация в училище ограничаването на средата на взаимодействие е възможно само частично. Анализирайки различните модели за намаляване на средата на взаимодействие и отчитайки ограниченията, свързани с човешките ресурси и материалната база, както и факта, че училищата са различни (като брой ученици, паралелки и персонал, материална база, сменен режим и т.н.), осъзнаваме, че нито един организационен модел не може да бъде системно приложен (за всички училища) в неговата цялост. Даваме си сметка, че е невъзможно да се осигури препоръчаната физическа дистанция и да гарантира липса на физическо взаимодействие вътре в класната стая (респ. в паралелката или групата), затова предлагаме като водещ модел да се приложи стратегията на дистанция (невзаимодействие) между учениците от различните паралелки. Прилагането на тази стратегия ще осигури възможност при наличието на болно дете за среда на взаимодействие да се приема само паралелката, в която то се обучава, респ. на карантина подлежат само учениците от тази паралелка.

В същото време съзнаваме, че тази стратегия не е приложима навсякъде в нейната цялост и очакваме тя да се прилага, където и доколкото е възможно. За осъществяването ѝ се налагат някои допълнителни ограничения, напр. отказ от кабинетна система, ако и където е възможно, носене на предпазен шлем или маска и спазване на дистанция между учителите, които преподават на повече от една паралелка, от една страна, и между учител и учениците от паралелките, на които преподава, от друга.

Когато е невъзможно стратегията на невзаимодействие да се приложи цялостно между всички паралелки, училищата могат да изберат частичен вариант – невзаимодействие между групи паралелки (например паралелките от един клас, от един етап, чрез обособяване на отделни етажи, сектори). Така например при малко основно училище с една група за ЦУОД в начален етап и като цяло малко на брой ученици може да се приложи разделяне само между етапи (паралелките в начален етап не взаимодействат с тези от прогимназиален етап).

Прилагането на стратегията на невзаимодействие в пълния ѝ вариант между всички паралелки не е задължително. Училищата решават до каква степен да приложат стратегията, като от решението им се определя и периметърът на епидемичната среда на един ученик. Във всички случаи, освен за малките училища с една група ЦУОД, препоръчваме стратегията за невзаимодействие между паралелки да се приложи поне за начален етап на обучение (с оглед на това, че за учениците в начален етап е най-нежелателно преминаването на обучение в електронна среда от разстояние).

А. Задължителните мерки, изрично указани от министъра на здравеопазването, за ограничаване на рисковете от разпространение на вируса включват:

1. Спазване на общите здравни мерки.
2. Носене на лични предпазни средства (маски или шлемове).

Носенето на маска или шлем е задължително:

- в общите закрити части на учебната сграда - предверие, фойета, стълбища, коридори, санитарни възли, медицински кабинет, учителска стая, библиотека, бюфет и столова (освен при хранене) – за всички ученици, учители, в т.ч. от външните за институцията лица;

- в класните стаи и другите учебни помещения (бази за учебно-практическо обучение, кабинети, физкултурен салон) – от учителите, които преподават на ученици от повече от една паралелка/клас/етап, в зависимост от прилагания в училището модел на дистанциране (между паралелки/класове/етапи). При учители, които преподават само в една паралелка носенето на защитна маска/шлем е по тяхно желание;

- в училищните автобуси.

Носенето на маска или шлем в класната стая от учениците е по желание.

Горните правила за носене на маски и шлемове са съгласно действащи здравни правила общо за страната и избрания модел за ограничаване на взаимодействието между паралелките. Същите могат да се променят при промяна на общите правила от министъра на здравеопазването.

Маските за учениците се осигуряват от децата, респ. техните родители. Училищата осигуряват маски в случаите, когато учениците нямат такива или не са подходящи за ползване, а за учителите – маски или шлемове.

3. Дезинфекция на повърхностите и проветряване.

Необходимо е ежедневно двукратно (преди началото и след приключване на смяната) влажно почистване и дезинфекция на всички критични точки – подове в училища, бюра, чинове, маси, дръжки на врати, прозорци, ключове за осветление, бутони на асансьори, парапети, уреди, екрани, тоалетни чинии, мивки, кранове и др., а при наличие на потвърден случай на COVID-19 хигиенните и дезинфекционните мероприятия трябва да се увеличат, като в зависимост от обектите варират от 4 пъти на ден до дезинфекция на всеки час.

Учебните стаи се проветряват по време на всяко междучасие, като се обръща специално внимание на кабинетите, учителската стая, физкултурния салон, лабораториите, работилниците, в които повърхностите, мишките, клавиатурите и инструментите се дезинфекцират във всяко междучасие.

Във всички санитарни помещения и тоалетни в училищата е необходимо да се следи за изразходването и своевременното осигуряване на течен сапун или дезинфектанти, еднократни салфетки за подсушаване на ръцете, тоалетна хартия, както и регулярно изхвърляне на боклука.

На дезинфекция и почистване подлежат и училищните автобуси преди и след всеки курс.

Подробни инструкции за алгоритъма на дезинфекцията ще намерите на https://www.mh.government.bg/media/filer_public/2020/03/25/ncipd_recomm_disinfection_covid19_dobavjane_grajdani.pdf.

4. Засилена лична хигиена и условия за това:

- Осигуряване на течаща топла вода и сапун във всяко санитарно помещение, както и в тоалетните за всички ученици и работещи.

- Поставяне на автоматични дозатори за дезинфектант за ръце на входа на училището, в учителската стая и в коридорите, а при възможност - и в класните стаи, лабораториите и работилниците, като тяхната употреба следва да е контролирана.

- Създаване на навици за миене на ръцете с течен сапун и топла вода след посещение на тоалетната, преди хранене, след отход на открито/физическа култура, при кихане и кашляне.

- Правилно използване на дезинфектант за ръце, който се нанася върху чисти ръце.

- Елиминиране на вредни навици, свързани с докосване на лицето, носа, устата и очите.

5. Спазване в столовата и в бюфета на публикуваните на интернет страницата на МЗ и БАБХ „Препоръки към бизнес операторите и работодателите от хранителния бизнес“

6. Създаване на вътрешноучилищна организация и спазване на правилата във връзка с епидемията.

- Определяне от директора на лице, отговорно за организация и спазване на правилата във връзка с епидемията.

- Разпределяне на отговорностите в училищния екип и задълженията на останалия персонал, в т.ч. и графици за дежурства.

- Запознаване на персонала, учениците и на външните посетители със здравните изисквания.

- Създаване на организация на хигиенните и дезинфекционните дейности и запознаване с инструкциите за начина на ползване на съответните биоциди, вкл. и правилното приготвяне на дезинфекционните разтвори, за биоцидите, които не са готови за употреба, съгласно издадените от МЗ разрешения съвместно от медицинското лице в училището и/или под методичната помощ на РЗИ.

7. Максимално ограничаване на контактите между ученици от различни паралелки при осъществяване на заниманията по интереси.

- Организиране на групи за занимания по интереси в рамките на паралелката, а при необходимост от смесване на ученици от различни паралелки, в т.ч. и от различни училища – разреждане на учениците и осигуряване на нужната дистанция, която да не позволява пряко взаимодействие между тях.

- При заниманията по интереси, свързани с колективни спортове, се прилагат актуалните здравни регулации на Министерството на здравеопазването.

Б. Препоръчителни мерки се обсъждат и приемат от педагогическите съвети. Тези мерки се прилагат доколкото и където е възможно. Училищата изготвят собствен списък от приложими за тях логически и организационно свързани мерки.

Списъкът с препоръчителни мерки (Приложение № 1) е с примерни решения и е първоначален и отворен. На електронна страница <https://www.mon.bg/bg/100876> той ще бъде постоянно допълван на база решения, приложени и споделени от училищата чрез РУО.

Основно предизвикателство при избора на решения е осигуряването на дистанция между учениците от различни класове в т. нар. критични зони – коридори и стълбища, тоалетни и миялни, столове и бюфети, компютърни кабинети и физкултурни салони, затова и не е възможно разписването на задължителни изисквания, които да се прилагат във всички училища. В Приложение № 1 са очертани някои препоръчителни мерки, но разнообразието от ситуации в училищата ще даде идеи и за други работещи механизми.

В. Възпитателните мерки включват:

1. Провеждане на периодични разговори/беседи в рамките на 5-10 минути, съобразени с възрастовите особености на учениците, за правилата, личната отговорност и живота на всеки един от нас в условията на епидемия от COVID-19. Разговорът има за цел най-вече да напомни на учениците за спазване и съблюдаване на правилата за лична хигиена и физическа дистанция и за възпитание на отговорно поведение към себе си и към останалите.

2. Напомняне на децата да докосват по-малко предмети в класната стая и в останалите помещения, както и да не споделят храни и напитки.

3. Даване на личен пример на учениците от педагогическите специалисти.

4. Поставяне на видно място – в коридори/класни стаи/столове/тоалетни информационни материали (плакати) за правилна хигиена на ръцете, спазване на физическа дистанция, респираторен етикет, носене на защитни маски.

Правила за поведение при съмнение или случай на COVID-19 в училището.

Сред приоритетните задачи на всяко училище при разработване на училищния си модел е да създаде необходимите условия за бърза и адекватна реакция при съмнение за заболяване, както и да комуникира стъпките с цел възпитаване на спокойно и уверено поведение в случай

на COVID-19 в училището. Това включва както мерки за подготовка за евентуална среща с вируса в училището, така и спазването на конкретни правила при наличие на симптоми или в случай на положителен резултат за COVID-19 по метода PCR на ученик или на член на колектива в училището.

Подготвителните мерки изискват:

1. Обособяване на място за изолиране на ученик или лице с грипоподобни симптоми.
2. Създаване на организация в училището за осъществяване на медицински филтър за наличие на грипоподобни симптоми и недопускане в сградата на училището на лица във видимо нездравословно състояние. При наличието на медицинско лице в училище това може да се извършва от него в началото на всяка смяна, като работата му се подпомага от учителите, които влизат в първия учебен час и могат да му подадат обратна информация за общото състояние на учениците.
3. Организиране на разяснителна кампания и обучение на педагогическите и непедагогическите специалисти да разпознават симптомите на COVID-19, за да може по-бързо да се определят потенциалните заболявания.
4. Информирание на родителите за прилаганите здравни протоколи и за начина на уведомяването им при възникване на съмнение за случай на COVID-19, както и за последващите мерки.

Задължителните здравни протоколи за поведение при съмнение или случай на COVID-19 в училището включват:

А. При наличие на един или повече симптоми при ученик (повишена телесна температура, кашлица, хрема, задух, болки в гърлото, умора, мускулни болки, гадене, повръщане, диария и др.):

Първоначално поведение:

- Ученикът се изолира незабавно в предназначено за такъв случай помещение, докато не се прибере у дома.
- На ученика се поставя маска, съобразена с възрастта му.
- Незабавно се осъществява връзка с родителите/настойниците и се изисква да вземат ученика, като се съобразяват с необходимите превантивни мерки (носене на маски за лице, използване на личен транспорт при възможност).
- На родителите/настойниците се припомнят процедурите, които трябва да следват – да се избягва физически контакт и да се консултират със семейния лекар на ученика (първо по телефона) за преценка на здравословното му състояние и последващи действия съобразно конкретната ситуация, вкл. необходимост от провеждане на тест за нов коронавирус.
- След като ученикът напусне помещението, се извършва щателна дезинфекция в кратък срок с биоцид с вирусоцидно действие, при спазване на изискванията за дезинфекция.
- Стриктно се спазват превантивните и ограничителните мерки.
- Ученикът се допуска отново в присъствено обучение в училище само срещу медицинска бележка от семейния лекар, че е клинично здрав и това е допустимо.

В случай на положителен резултат за COVID-19 по метода PCR на ученик:

- Родителите информират директора на училището, който трябва незабавно да се свърже със съответната РЗИ и да ѝ предостави списък с учениците и учителите, които са били в контакт с ученика в съответствие с указанията на РЗИ.
- В зависимост от характеристиките на сградата и броя на контактните лица мерките може да включват затваряне на една или няколко паралелки/клас или на цялото училище.
- Идентифициране на контактните лица и мерките, които да се предприемат в училището, се разпореждат от РЗИ и се предписват на директора на съответното училище.

- Лицата, които се поставят под задължителна карантина, се определят от съответната регионална здравна инспекция в зависимост от конкретната ситуация, но като правило под 5-дневна карантина се поставят следните лица след извършена оценка на риска и определени като близки контактни:

- Ученици от същата паралелка – като родители/настойници се инструктират за провеждане на наблюдение за поява на клинични симптоми и признаци за COVID-19 и навременно уведомяване на личния лекар на детето и на РЗИ.

- Класният ръководител в начален етап на основно образование.

- Учители и друг персонал, осъществили незащитен контакт със заразено лице: на разстояние по-малко от 2 м и за повече от 15 минути или без носене на защитна маска за лице.

- Други ученици, осъществили незащитен контакт със заразено лице: на разстояние по-малко от 2 м и за повече от 15 минути или без носене на защитна маска за лице.

- Незащитеният контакт със заразено лице трябва да е осъществен в период от два дни преди до 7-дни след появата на оплаквания, а при установен асимптомен носител на COVID-19 – от два дни преди до 7 дни след вземането на проба за изследване по метода PCR.

- Всички контактни лица се инструктират за провеждане по време на домашната карантина на наблюдение за поява на клинични симптоми и признаци за COVID-19 и навременно уведомяване на личния лекар на детето и на РЗИ.

- При карантиниране на контактно дете членовете на домакинството му се самонаблюдават за симптоми на COVID-19 в рамките на 5-те дни на карантината на детето и още 5 дни след тази карантина. При поява на симптоми уведомяват РЗИ и личните лекари, независимо дали детето е проявило или не симптоми, с оглед на безсимптомно протекла инфекция при децата и възможно заразяване на възрастни в домакинствата.

- След отстраняване на заразения ученик и съучениците му се извършва продължително проветряване, влажно почистване и крайна дезинфекция на всички повърхности, предмети и помещенията, до които е имал контакт ученикът в последните 48 часа, след което стаята/помещенията може да се използват за учебни занятия.

- Осигурява се психологическа подкрепа, като формата ѝ може да варира в зависимост от конкретната ситуация.

Б. При наличие на един или повече симптоми при възрастен (повишена телесна температура, кашлица, хрема, задух, болки в гърлото, умора, мускулни болки, гадене, повръщане, диария и др.):

Първоначално поведение:

- Лицето незабавно се изолира и му се предоставя маска, която да постави на лицето си, ако връщането у дома не е възможно в същия момент.

- Избягва се физически контакт с други лица.

- При възможност използва личен транспорт за придвижване.

- Осъществява консултация с личния си лекар за преценка на състоянието му и за последващи действия, в т.ч. и за решение дали е нужно да се направи тест.

- Директорът на училището предоставя на съответната РЗИ списък с контактите на лицето учители и ученици в съответствие с указанията на РЗИ.

- Информират се родителите на учениците, които са били в контакт с лицето.

- След като лицето напусне помещението, се извършва щателна дезинфекция в кратък срок с биоцид с вирусоцидно действие, при спазване на изискванията за дезинфекция.

- Стриктно се спазват превантивните и ограничителните мерки.

- Лицето се допуска отново на работа в училище само срещу медицинска бележка от семейния лекар, че е клинично здраво и това е допустимо.

В случай на положителен резултат за COVID-19 по метода PCR на възрастен човек:

- Лицето информира директора на училището, който незабавно се свързва със съответната РЗИ, която извършва епидемиологично проучване с цел оценка на риска от разпространение на инфекцията в училището и в семейството и в зависимост от това се предприемат най-адекватните мерки за изолацията в конкретния случай.
- Директорът на училището предоставя на съответната РЗИ списък с учителите и учениците, които са били в контакт с лицето в съответствие с указанията на РЗИ.
- Идентифицирането на контактните лица, както и мерките, които следва да се предприемат в училището, се разпореждат от РЗИ и се предписват на директора на съответното училище.
- В зависимост от характеристиките на сградата и броя на контактните лица мерките може да включват затваряне на една или няколко паралелки или на цялото училище.
- Лицата, които се поставят под задължителна карантина, се определят от съответната регионална здравна инспекция в зависимост от конкретната ситуация, но като правило под 7-дневна карантина се поставят лица след извършена оценка на риска и определени като високорискови контактни:
 - Учениците от паралелката в начален курс, на които учителят е класен ръководител – родителите/настойниците се инструктират за провеждане на наблюдение за поява на клинични симптоми и признаци за COVID-19 и навременно уведомяване на личния лекар на детето и на РЗИ.
 - Учители и друг персонал, осъществили незащитен контакт със заразено лице: на разстояние по-малко от 2 м и за повече от 15 минути или без носене на защитна маска за лице.
 - Други ученици, осъществили незащитен контакт със заразено лице на разстояние по-малко от 2 м и за повече от 15 минути или без носене на защитна маска за лице.
- Незащитеният контакт със заразено лице трябва да е осъществен в период от два дни преди до 7-дни след появата на оплаквания, а при установен асимптоматен носител на COVID-19 – от два дни преди до 7 дни след вземането на проба за изследване по метода PCR.
- Всички контактни лица се инструктират за провеждане на наблюдение по време на домашната карантина за поява на клинични симптоми и признаци за COVID-19 и за навременно уведомяване на личните лекари и на РЗИ.
- След отстраняване на заразено лице се извършва продължително проветряване, влажно почистване и крайна дезинфекция на повърхностите в класните стаи, помещенията и предметите, до които е имало контакт лицето в последните 48 часа, след което класните стаи и другите помещения може да се използват за учебни занятия или други цели.
- Осигурява се психологическа подкрепа, като формата ѝ може да варира в зависимост от конкретната ситуация.

Алгоритъм за превключване към обучение в електронна среда от разстояние

Ситуацията на непредвидимост на разпространението на COVID-19 изисква от училищата готовност за реакция и динамично планиране, което не бива да се свежда до формалното утвърждаване на планове, нужен е предварително обсъден и приет от педагогически съвет списък от мерки, които да улеснят бързото и плавно преминаване от присъствено обучение към обучение в електронна среда от разстояние (ОЕСР) или при невъзможност за осъществяване на такова – към обучение от разстояние на хартия. Нормативно това „превключване“ е заложено в проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование с цел да се прилага не само в конкретната ситуация – в условията COVID-19, но и във всяка друга ситуация, която налага прекъсване на присъственото обучение поради непредвидени обстоятелства.

В тази връзка и с цел възможност за навременна подготовка на училищата за преминаване към ОЕСР се очаква Министерството на здравеопазването да анонсира:

1. прагови стойности (критерии) и за заболелите от COVID-19, при които ще се преминава на обучение в електронна среда;

2. актуализирани критерии (прагови стойности) за броя заболели в училището/населеното място/региона от сезонни респираторни вируси, при който в училището/населеното място/региона ще се обявява грипна епидемия.

ОЕСР не бива да се смесва с дистанционната форма на обучение. По същество това не е различна форма на обучение, различни са средата (електронна) и средствата (с помощта на информационните технологии), както и това, че учителят и учениците не са физически на едно и също място. След приемане на Закона за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование ще може да се прилага за цели паралелки, които се обучават в дневна, задочна или вечерна форма, както и за отделни ученици, които по медицински причини краткосрочно (до 30 дни или за друг срок, определен със ЗИД на ЗПУО) не могат да посещават училище.

ОЕСР се осъществява от учителите в училището, в което се обучават учениците.

Практически, когато учениците от отделна паралелка, по решение на РЗИ в резултат на положителен PCR тест на ученик от паралелката, са поставени под карантина, паралелката продължава обучението си в електронна среда от разстояние по утвърденото седмично разписание за периода на карантината, след което се завръща обратно в училище.

Ако по решение на РЗИ няколко или всички паралелки в училището са поставени под карантина, обучението на учениците в тези паралелки продължава в електронна среда от разстояние по утвърденото или по ново седмично разписание за периода на карантината, след което се завръщат обратно в училище.

В случаите на отстраняване от работа на начален учител поради положителен резултат от PCR тест учениците от паралелката продължават обучението си в електронна среда от разстояние по утвърденото седмично разписание със заместващ учител за периода на карантината, след което се завръщат обратно в училище.

В случаите на отстраняване от работа на учител, преподаващ в повече от една паралелка, поради положителен резултат от PCR тест, при осъществяван близък контакт на учителя с ученици от повече паралелки, учениците от всички тези паралелки преминават към ОЕСР за времето на карантината, след което се завръщат обратно в училище. При спазени изисквания за осъществена дистанция с учениците обучението на учениците продължава присъствено в училище със заместващ учител.

При обявяване от компетентните органи в населеното място, региона или страната на извънредна обстановка или в случаите на извънредни и непредвидени обстоятелства учениците в училищата съответно на населеното място, региона или цялата страна преминават към ОЕСР за срока на извънредната обстановка или на извънредните и непредвидени обстоятелства, след което се завръщат обратно в училище.

Преминаване към обучение в електронна среда от разстояние за отделен ученик се допуска по здравословни причини в случаите, ако отсъствието му е за период до 30 дни, когато има желание, разполага с необходимите технически и технологични възможности и физическото му състояние позволява да се включи в уроци заедно със съучениците си от класа, като:

- Ученикът наблюдава, без обаче да може да участва активно в урока
- Учителят осъществява двупосочно педагогическо взаимодействие само с учениците в реалната класна стая (включването на ученик чрез виртуална връзка не пречи на учителя да осъществи пълноценно педагогическо взаимодействие с учениците в реалната класна стая)

• Ученикът не подлежи на оценяване

• Формата на обучение на такъв ученик не се променя и остава дневна

Тази възможност за компенсаторно обучение се осъществява чрез камера и микрофон на или свързано с електронно устройство. Камерата в класната стая задължително е насочена към учебната дъска и/или към учителя, но не и към учениците.

В допълнение на общо основание на такъв ученик училището може да предостави консултации и обща подкрепа за преодоляване на образователни дефицити, както и психологическа подкрепа.

При невъзможност училището да осигури за ученика наблюдение на урока на съответната паралелка се допуска включването на ученика за наблюдение на урок на друга паралелка или на урок в дистанционна форма на обучение за същия випуск при наличието на организирано такова обучение, а когато и това не е възможно, училището може да организира предоставяне на материали на хартия в дома на ученика, в т.ч. и с подкрепата на медиатор.

Към обучение в електронна среда от разстояние може да премине и отделен ученик, който е карантинен по решение на РЗИ в резултат на положителен PCR тест на член от домакинството му. Описаните по-горе условия се отнасят и за този случай.

Организирането и провеждането на ОЕСР се извършват от учителите в рамките на уговорената продължителност на работното време, като при нормална продължителност на работното време за отчитане на деня като работен учителят трябва да има поне 5 астрономически часа работа, свързана с осъществяване на обучението, или поне 25 астрономически часа седмично (5 часа средно дневно) при работна седмица от 5 работни дни. За дните, отчетени като работни, се дължат уговорените възнаграждения съгласно колективен трудов договор и/или вътрешни правила за работна заплата. При намалена продължителност на работното време изискването се прилага пропорционално.

В случаите на обявено извънредно положение или извънредна епидемична обстановка семействата с деца до 14 години имат право на месечна целева помощ за времето на извънредното положение или извънредната епидемична обстановка, ако средномесечният доход на член от семейството за месеца, предхождащ подаването на заявлението, е равен или по-нисък от размера на минималната работна заплата за страната и ако:

- единият или и двамата работещи родители не могат да работят дистанционно от къщи и нямат право да ползват платен отпуск;
- единият или и двамата родители са останали без работа, но нямат право на обезщетение за безработица или обезщетението е в размер, по-малък от минималната заплата;
- единият или и двамата родители се самоосигуряват, но не могат да работят поради въведени ограничения във връзка с извънредното положение или извънредната епидемична обстановка;
- родител сам отглежда децата си.

Помощта се отпуска, ако децата не са настанени извън семейството по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето и съгласно условията на ПМС № 218 от 17 август 2020 г.

Задължителните мерки за плавно преминаване от присъствено обучение към обучение в електронна среда от разстояние включват:

- Осигуряване на защита на личните данни на учителите и учениците и сигурността на информацията в електронна среда.
- Събиране на база данни в училището с актуални профили и имейли на учениците.
- Избор на платформа за осъществяване на обучението и комуникацията, като се прилага следният приоритетен ред:
 - Използване на единна платформа за цялото училище
 - Ориентиране към общи, познати и използвани до момента платформи и приложения от учителите и учениците в съответния випуск
 - Прилагани приложения и начини за комуникация в паралелката
- Синхронизиране на използваните от различните учители платформи (при отчитане спецификата на учебния предмет, напр. чужд език – източен, всички учители, преподаващи този учебен предмет в конкретното училище, да използват единна платформа, която може да бъде различна от приетата на училищно ниво платформа)
- Избор на начин за осъществяване на обучението и комуникацията:

- o Синхронно ОЕСР (поставят се отсъствия и оценки)
- o Асинхронно ОЕСР (не се поставят отсъствия, но в процеса на оценяване се отчитат участието и ангажираността на ученика)
- o Редуване на синхронно и асинхронно ОЕСР (отсъствия се поставят само за часовете на синхронно ОЕСР)
- o Алтернативни начини, в т.ч. чрез предоставяне на материали на хартия (възможно е и оценяване)
- Определяне на Екип за подкрепа при осъществяването на ОЕСР и на Организационен екип
- Разработване на алтернативни седмични разписания за прилагане в случаите, когато учениците от повече от една паралелка са поставени под карантина
- Изготвяне на списък със заместващи учители и на учители, които имат умения и възможности да осъществяват ОЕСР (в т.ч. студенти от висшите училища, обучавани за учители)

След приемането на промените в ЗПУО ще е възможно целогодишно – комбинация от присъствено обучение и обучение в електронна среда от разстояние, което може да е в до 20% от задължителните и избираемите учебни часове, ще се допуска само за отделни паралелки в иновативни училища, при които иновацията е свързана с организацията на обучението.

Възможности за обучението за учениците с установен по-висок риск от COVID-19

Изборът за присъствено обучение в училище е първата най-предпочитана алтернатива. Тя създава възможност за пълноценно педагогическо взаимодействие, за социализация и за ефективна възпитателна функция.

Независимо от това има отделни случаи, при които обучението на учениците в дневна присъствена форма е невъзможно или нецелесъобразно по здравословни причини (самите те са със заболявания, които не позволяват посещаване на училище или техните родители/настойници попадат в рисковата група за COVID-19) или не е предпочитано от родителите.

С цел гарантиране правото на достъп до образование обучението на такива ученици е възможно да се осъществява в алтернативни форми – самостоятелна, индивидуална или дистанционна форма на обучение. В допълнение, нормативната уредба предвижда и вечерна, задочна и комбинирана форма на обучение, които обаче се прилагат в твърде специфични случаи и затова не са обект на настоящите насоки. Формата на обучение се избира от ученика и/или неговите родители, но това право не е безусловно, а при спазване на изискванията на нормативната уредба и в отделни случаи – след препоръка от Екипа за подкрепа за личностно развитие.

Общите условия за преминаване на ученик в задължителна училищна възраст от дневна в самостоятелна, индивидуална или дистанционна форма се свеждат до:

- Наличие на здравословни причини, удостоверени с медицински документ, издаден от съответната експертна лекарска комисия, че ученикът не може да се обучава в дневна форма (допустимо условие е за преминаване и в трите посочени форми).

В условията на COVID-19 здравословните причини, поради които ученик не може и не желае да посещава присъствена форма (в т.ч. и ако негов родител/настойник попада в рисковата група), се удостоверяват или с медицински документ, издаден от съответната експертна лекарска комисия по реда на Закона за здравето, или за заболяванията, включени в Приложение № 2 – с етапна епикриза от лекаря специалист, проследяващ заболяването на лицето.

- Семейни причини (избор на родителите – допустимо условие за преминаване в самостоятелна форма, желание да завърши срока/годината в други срокове – допустимо условие за преминаване в индивидуална форма или трайно пребиваване със семейството на

територията на друга държава – допустимо условие за преминаване в дистанционна форма на обучение за ученик 1. - 12. клас).

- Наличие на специални образователни потребности или на изявени дарби.

За всяка от формите нормативната уредба поставя още и допълнителни условия, като за дистанционната форма на обучение ученикът трябва да се обучава в 5. - 12. клас. Учениците от 1. - 4. клас освен в дневна форма може да се обучават в самостоятелна или в индивидуална форма само по изключение, когато по здравословни причини детето се лекува в чужбина.

В случаите, когато ученик се обучава в самостоятелна форма, е необходимо родителите да осигурят необходимите условия за самоподготовката му. Присъствието му в училище е необходимо за полагане на съответните изпити за срочна или годишна оценка. В допълнение на общо основание на учениците, записани в самостоятелна форма на обучение, училището може да предоставя в хода на учебните занятия консултации и обща подкрепа, а с предвижданите нови изменения в държавния образователен стандарт за приобщаващото образование – и допълнително обучение по учебни предмети в електронна среда от разстояние в рамките на 10 часа месечно, за преодоляване на образователни дефицити.

С учениците, които се обучават в индивидуална форма, учителите работят в индивидуални учебни часове в училище или вкъщи, като нормативната уредба ще предвиди част от тези часове да се осъществява от разстояние в електронна среда. Индивидуалните часове се предоставят в съответствие с разработен от училището индивидуален учебен план, включващ поне 50% от задължителните учебни часове по училищен учебен план. Обратната връзка за напредъка на учениците се отразява под формата на текущо оценяване или чрез полагане на изпити за срочна/годишна оценка. Допълнително и на учениците, записани в индивидуална форма на обучение, училището предоставя при необходимост консултации и обща подкрепа.

За разлика от самостоятелната и индивидуалната форма на обучение, при които ученикът се обучава от учител в училището, в което е записан, но отделно от други ученици и с редуциран брой учебни часове, при дистанционната форма присъствените учебни часове покриват изцяло учебния план и ученикът се обучава в група с други ученици от същия клас от неговото или друго училище. Независимо от това той продължава да е ученик на училището, в което е записан. Обучаващите учители съответно може да са учители от неговото или от друго училище.

Обучението в дистанционна форма се осъществява с помощта на информационните и комуникационните технологии чрез синхронни учебни часове. За целта всеки ученик следва да разполага с интернет и с устройство, позволяващо му активно участие във виртуалната класна стая. Обучението се отразява чрез вписване на отсъствия и текущи оценки в електронен дневник в училището, което осъществява дистанционното обучение, като достъп за четене на информацията от електронния дневник има и директорът на училището, в което е записан съответният ученик.

Преминаването от дневна в друга форма на обучение може да се заяви както в началото, така и по всяко друго време в хода на учебната година. Извън общия случай смяната на формите в хода на учебната година може да се осъществява при определени условия, посочени в Наредба № 10 за организацията на дейностите в училищното образование.

Семействата, чието дете или член на домакинството е в рисковата група, следва да информират ръководството на училището за предприемане на мерки в случаите, когато е предпочетена дневната форма на обучение.

Задължителните организационни мерки за осигуряване на възможности за обучението на ученици от рисковите в здравословно отношение групи включват:

- Организиране на информационна кампания за родителите с разясняване на конкретните условия, при които ученик може да се обучава в различна от дневната форма, в т.ч. запознаването им със списъци със заболявания, при които ученик и/или негов родител/настойник попада в рисковата група.

- Определяне на учителите от училището, които биха могли да се включат в реализацията на дистанционна форма на обучение и/или да предоставят обучение и/или консултации в електронна среда от разстояние, тъй като разполагат с техническа и технологична възможност, имат необходимите умения, позволява го нормативът им, попадат в рисковата група и имат желание.

- Подаване към РУО на информация за учителите от училището, които биха могли да се включат в реализацията на дистанционна форма на обучение, тъй като разполагат с техническа и технологична възможност, имат необходимите умения, позволява го нормативът им, попадат в рисковата група и имат желание.

Съпътстваща подкрепа за учениците, пропуснали присъствените учебни занятия.

Отчитайки, от една страна, трудната ситуация във връзка с разпространението на COVID-19, която може да доведе в отделни случаи до карантиниране на една или повече паралелки в училище, на цяло училище, на населено място или регион, да наложи задържане въкъщи на отделни ученици, които страдат от заболявания, които ги поставят в рисковата група от COVID 19 и зачитайки правото на родителите да не пускат децата си да присъстват в клас, училището може да предостави съпътстваща обща подкрепа в хода на учебната година под формата на консултации и допълнително обучение по отделни учебни предмети.

Консултациите и допълнителното обучение за преодоляване на образователни дефицити, в зависимост от конкретния случай, класа, техническите и технологичните възможности, ще може да се осъществяват присъствено и/или в електронна среда от дистанция, като се използват възможностите на проекта "Подкрепа за успех" по ОП НОИР.

В допълнение предвиждаме промяна на разпоредби в нормативната уредба, които да позволяват, в случай че училището разполага с техническите и технологичните условия и ако при отделни паралелки това е осъществимо, на учениците, които не присъстват в училище по уважителни причини, да се осигури възможност да наблюдават уроци на своята или друга паралелка от същото училище, което да ги подпомогне в процеса на самоподготовка.

На общо основание на всички тези ученици следва да се оказва и психологическа подкрепа, в т.ч. и от разстояние в електронна среда.

Поддържане на добър психоклимат и намаляване на ситуациите на напрежение, стрес и дезинформация

В настоящата ситуация е важно всички мерки да бъдат осъзнати и приемани от всички като значими за опазване здравето на децата и учениците, но и на техните семейства. Необходимо е да бъде намерен балансът между добрата информираност и прекаленото ангажиране на вниманието на учениците с рисковете от разпространение на вируса. Важно е училищата да осигурят спокойна среда за работа в колектива на съответното училище и за учениците и техните семейства, в която да бъде предоставена необходимата информация за рисковете от заразяване, но в никакъв случай да не се допусне създаване на напрежение от непрекъснато фокусиране върху темата.

В помощ на училищата е разработеният от Асоциация „Родители“ наръчник за родители, който може да се намери на:

<https://drive.google.com/file/d/19FPprH5evfjvAOG3q48QtgWmod6u1kBM/view?usp=sharing>

Мерките, описани в тези насоки, следва да се прилагат, без това да създава напрежение и усещане за опасност. Психолозите и педагогическите съветници в училищата трябва да проведат срещи с колективите на училищата, на които спокойно да бъдат обсъдени всички протоколи, които ще бъдат прилагани, като всеки трябва да осъзнава необходимостта от тяхното прилагане.

За да се осигури здравословен психоклимат в настоящата ситуация, училищата трябва да предприемат следните стъпки по отношение на работата в колектива, както и със семейството:

1. Обсъждане и информиране.

Правилата, които ще въведе всяко училище, трябва първо да бъдат приети от колектива на съответното училище. Ето защо всеки от колектива трябва да участва в обсъждането на тези правила, за да разбере и да приеме своите задължения и да осъзнае необходимостта от спазването им. Одобрените от екипа на училището правила следва да бъдат представени на родителите и по подходящ начин на учениците. Правилата трябва да бъдат представени с необходимите пояснения и аргументация от страна на класните ръководители, като това ще даде необходимата увереност и спокойствие от страна на родителите. Правилата следва да бъдат отворени и променяни винаги, когато бъде оценена необходимостта от това, но всяка промяна трябва да бъде представяна на колектива и на семействата.

Училищата задължително уведомяват родителите, като изпращат електронни съобщения чрез електронен дневник, електронни приложения и/или електронна поща:

- В началото на учебната година – за създадената организацията, предприетите мерки и за правилата, които следва да се спазват в училището.
- Регулярно – веднъж седмично, за епидемичната ситуация в училището.
- Извънредно – при наличие на болен ученик, учител или служител или промяна в някоя от мерките и правилата в училището.

Съобщенията по т. 3 трябва да информират родители относно броя на заболелите, от кои класове, респ. с кои класове работят, ако са учители, мерките, които са предприети и предстои да се приемат, необходимостта и сроковете за превключване на обучение в електронна среда и за възстановяване на присъствения учебен процес. Препоръчваме училищата да изготвят съобщенията с участието на психолог с оглед недопускане на излишно напрежение. Общата част може да бъде изготвена предварително с цел по-бърза реакция.

Препоръчваме училищата да обменят идеи за подобни съобщения като регионалните управления на образованието съдействат за това.

2. Познаване и прилагане.

Тук е важно да има определени отговорници за прилагане на правилата. В никакъв случай не трябва да се възприема строг контрол, а по-скоро при констатиране на неспазване на някое правило то да се напомня и обсъжда необходимостта от подкрепа за неговото спазване. Аргументът за спазване на правилата винаги е свързан с опазване на собственото здраве и здравето на околните. Това важи не само за колектива, но и при констатиране на неспазване на правилата от учениците.

3. Подкрепа при затруднения.

При неспазване на правилата в училището от страна на член на колектива или от ученик/родител е необходимо да се проведе разговор и да се окаже подкрепа, която може да се изразява в разговор и обсъждане на причините, но преди всичко в търсене на пътища за тяхното отстраняване.

Родителите и учителите трябва да демонстрират чрез своето поведение осъзнатата необходимост от спазването на всяко правило и при необходимост да го разясняват на учениците. Така чрез техния личен пример учениците много по-лесно ще възприемат правилата и това ще снее напрежението от непрекъснатото им повтаряне.

Добрата информираност и ясната осъзнатост за необходимостта от спазването на правилата, въведени в училищата, са най-добрата основа за изграждане на добър психоклимат, намаляване на напрежението и стреса за колектива и за семействата. Не бива да се допуска насаждането на непрекъснат страх, а по-скоро увереност, че спазването на правилата е важно за намаляване на рисковете и личната отговорност на всеки е ключов фактор за недопускане на разпространението на вируса.

Предоставянето на подвеждаща или на непотвърдена информация на ученици и родители от страна на учителите крие сериозни рискове от създаване на излишно напрежение.

Ето защо препоръчваме учителите да използват само надеждни източници на информация, като Световната здравна организация и Министерството на здравеопазването. Със сигурност знаем, че този вирус все още не е добре изследван и липсва достатъчно надеждна и научно обоснована информация за неговото развитие и дори разпространение, поради което трябва да се проверява всяка информация, разпространявана на семействата. Тази проверка може да се осъществява и чрез РЗИ.

По отношение на намаляването на напрежението и стреса предлагаме да се използват възможности в часовете по изкуства и по физическо възпитание и спорт, както и чрез провеждането на часове по други учебни предмети на открито и други по решение на съответния учител. Добри практики в това отношение е добре да бъдат споделяни, както в рамките на колектива, така и с други училища чрез РУО.

В същото време е необходимо училището да събере от родителите или по служебен път актуална здравна информация за всяко дете.

Кризата като възможност за развитие.

Всяка една проблемна ситуация ни кара да търсим нови възможности и решения, за да постигнем поставената цел. Създаването на собствен модел от всяко училище за организиране на учебния процес в условията на COVID 19 предполага експериментирание и прилагане на различни педагогически и организационни модели и практики. Споделянето им ще окаже положително въздействие върху подобряване на образователната среда и при създаване на още по-сплотени и взаимодействащи училищни и микроучилищни (класни) общности между учители, ученици и родители.

Анализът на постигнатото и на трудностите и предизвикателствата, които трябва да се преодолеят, ще даде информация за необходимостите от дооборудване и технологична безопасност на обучението.

Ситуацията с разпространението на вируса сложи отпечатък върху всички сфери на обществения живот, върху всички системи, върху всеки от нас. Наред с това показва, че образованието е една от най-гъвкавите системи и ни даде увереност, че правилните решения за постигане на качествено, достъпно и приобщаващо образование са по посока на:

- децентрализиране на решенията в зависимост от всяка конкретна ситуация, делегиране на повече права на училищно равнище, персонални отговорности за взети решения и предприети мерки;
- превръщане на училището в активна общност чрез оптимизиране на връзките между участниците в учебния процес и утвърждаване на родителите като партньори в обучението;
- достъп до много източници на информация и образователни ресурси, изобилие от платформи и начини за комуникации, обединение и споделяне на добри педагогически практики в името на образованието;
- гъвкави творчески решения, разчупване на рутината и прилагане на иновации, интерактивен подход в обучението, интердисциплинарност чрез реално осъществяване на междупредметните връзки;
- фокусиране върху очакваните резултати от обучението, поставяне на акцента върху формирането на умения, пречупване на обучението през заобикалящия ученика свят и жизнения и социалния опит, който той има;
- открояване значимостта на умения – учениците активно ще участват в процесите на планиране и управление на собственото учене, ще развиват способностите за работа в екип и изпълнение на проектни задачи, при които се изисква толерантност към мнението на другите участници в дейността и вземане на информирани решения;
- формиране и развитие на уменията на учениците за устойчиво развитие, здравословен начин на живот и активно гражданство.

Кризата за пореден път ни показва, че ключът към ефективност на образователния процес е синхрон между всички учители, активна подкрепа на ръководството на училището и съучастие и участие на родителите.

Приложение 2-а

ОТВОРЕН СПИСЪК ОТ ПРЕПОРЪЧИТЕЛНИ РЕШЕНИЯ

А. За осигуряване на дистанция между паралелките.

1. Класни стаи и организация на учебния процес.

- Отказ от кабинетната система и определяне на отделни класни стаи за различните паралелки, при което учителите се местят, а не учениците.

• Ограничаване на използване на кабинети само при липса на други възможности за осъществяване на обучението по съответния учебен предмет – например ИКТ кабинет, лаборатории, работилници и физкултурен салон.

- Отделяне на паралелките от начален етап на отделен етаж в отделно крило.
- Провеждане на максимален брой часове на открито, когато метеорологичната обстановка позволява това.

• Ползване на материална база на съседна сграда (напр. читалище). Базата трябва да е подходяща и благоприятна като физическа среда и придвижването до и обучението в нея да не е свързано с допълнителни рискове за децата.

• Използване на един/а учебен чин/учебна маса от един ученик и разполагане на местата за сядане на учениците шахматно, където е приложимо (при малочислени паралелки и по-големи класни стаи).

• Осигуряване на физическо разстояние между масата/катедрата/бюрото на учителя и първия ред маси/чинове на учениците, в т.ч. и чрез освобождаване на първия ред маси/чинове, с цел спазване на дистанция от поне 1,5 метра по време на обучение, където е приложимо, особено при работата на учителите с повече от една паралелка.

• Ограничаване на учениците в групите за целодневна организация на учебния ден в рамките на паралелката (когато броят на учениците в ЦУОД и ресурсите на училищата позволяват това).

• Разпределение на часовете между учителите по един предмет с цел формиране при възможност на норма преподавателска работа в рамките на един випуск.

- Намаляване на ненужни предмети в коридори/класни стаи.
- Поставяне на плексигласова преграда пред бюрото на учителя.

2. Коридори и стълбища.

- Организация за еднопосочно придвижване в коридорите и по стълбите.
- Правила за регулиране на влизането и излизането в сградата на училището, без струпване на входа и при спазване на дистанция.

3. Междучасия. Тоалетни/санитарни помещения.

- Различно начало на учебните занятия и на различен график за междучасията.
- Правила учениците да не се струпват (да се определи максимален брой ученици, които могат да влизат, в зависимост от капацитета).

• Свободен режим за ползване на тоалетните, подходящ при седмично разписание със слети часове.

4. Входи:

• По възможност да се отворят повече входи (за училищата с повече ученици), така че да не се допуска струпване. Условието е обаче да има лице за осигуряване на пропускателния режим на всеки вход.

- Разделяне на паралелките при ползване на различните входи (където е приложимо).

5. Стол и бюфети.

- Хранене по график.

- Обособени зони за хранене за отделните паралелки.
 - Правила да не се допускат опашки от близкостоящи ученици (когато са паралелки, които не си взаимодействат).
 - Недопускане на споделяне на храни и напитки.
 - Организация за хранене под формата на кетъринг в класните стаи с индивидуални прибори.
 - Хранене в училищния двор, в шатри, беседки и др.
6. Училищен двор.
- Максимално ограничаване на влизането на външни лица в сградата на училището чрез маркиране на зони за достъп на родители в двора и в близост до входа.
 - Допускане на придружители на деца със СОП в училището при спазване на изискванията за физическа дистанция и дезинфекция.
 - Разделяне на дворовете на зони за отделни паралелки.
 - Провеждане на повече занятия навън.
 - Провеждане на занятия извън училището, когато това е удобно, мястото е по-широко и по-безопасно и не е свързано с риск и много време за придвижване (напр. в помещения на читалището, което наблизо).
 - Недопускане на външни лица в дворовете и през почивните дни.
7. Комуникация. Учителска стая.
- Ограничаване на близката комуникация между учители и на престоя им в учителската стая.
 - По-голяма част от комуникацията се осъществява в електронна среда (по телефон, електронна поща, платформи и др.), а при необходимост от пряка комуникация се спазват изискванията на физическа дистанция и носене на защитни маски или шлем.
 - Комуникация с родителите се осъществява предимно с електронни средства, а индивидуалните срещи и консултации се провеждат по предварителна уговорка и при спазване на изискванията на МЗ.
 - Провеждане на родителски срещи, събрания на Обществения съвет, общи събрания и педагогически съвети в електронна среда, а при нужда от пряка комуникация в по-голямо помещение, което гарантира спазване на правилата на МЗ.
8. Физкултурен салон
- Използване на физкултурния салон само в месеците, когато не е възможно провеждане на часовете на открито и възможност за провеждане на часа и в други подходящи помещения в училището. При невъзможност, поради спецификата на сезона, във физкултурния салон се провеждат часовете само на един клас.
9. Библиотека
- Използване на ресурси от училищната библиотека с предварителна заявка онлайн.
 - Да не влизат повече от двама ученици и да са на отстояние един от друг.
10. Закуски по Държавен фонд „Земеделие“
- Приемат се един път седмично.
11. Озониране и пречистване на въздуха.
- Използване на бактерицидни лампи от затворен тип за дезинфекция на въздух, които могат да работят без прекъсване в присъствието на хора. Препоръчва се използваните от системите пури да не продуцират озон (ozon-free).
 - Използване на устройства за пречистване на въздуха, които да унищожават вируси и бактерии, в т.ч. вируса на COVID-19.

Б. За подпомагане на комуникацията между съответната РЗИ и училището.

- Предварително уточняване между училището и съответната РЗИ при съмнение или случай на COVID-19 в училището на имената, телефоните за връзка и електронните адреси на лицата за контакт в двете институции.
- Съвместно обсъждане и предоставяне от РЗИ за улеснение на училището на типови бланки, които да подпомогнат бързата и точна информация, която се изисква училището да подаде към РЗИ при съмнение или случай на COVID-19.
- Съвместно обсъждане и предоставяне от РЗИ за улеснение на училището на бланка с отметки за поредността от задължителни стъпки, които предприема училището при съмнение или случай на COVID-19, както и за отговорните лица.

В. За осъществяване на извънкласни и извънучилищни занимания по интереси.

- Максимално ограничаване на наемането на външни лектори за дейностите, които може да се осигурят от учители в училището.
- Ограничаване на отдаването на училищната и/или спортната база под наем.

Г. За подпомагане на преминаване от присъствено обучение към обучение в електронна среда от разстояние:

- Създаване на групи за бърза комуникация (директори – РУО, учители – ръководство, учители – родители, учители – ученици).
- Определяне на различна продължителност на електронните уроци в зависимост от възрастта и уменията за саморегулация на учениците.
- Публикуване на училищния сайт и запознаване на учениците с брошурата с препоръки за безопасна работа в интернет https://sacp.government.bg/sites/default/files/SafeNet_DAZD2020.pdf, както и с Правилата за безопасност на децата и учениците в компютърната мрежа и с Препоръките относно безопасно провеждане на дистанционно обучение в онлайн среда.
- Разработване или споделяне чрез сайта на училището на ръководства за учители, ученици, родители за ОЕСР и на ресурси:
 - Ръководства с инструкции за ползване на платформата или платформите за обучение.
 - Ръководства за учители – линкове към електронните ресурси, записи на видеоуроци на учители, качени на сайта на училището, и т.н.
 - Ръководства за ученици – електронни ресурси, добри училищни практики за екипна работа и групови проекти на техни съученици, активно включване в процеса на обучение.
 - Ръководства за родители – електронни ресурси за проследяване на график, уроци с теми от учебното съдържание, обратна връзка /форум или друго.
 - Ръководства за дигитализация на учебното съдържание – посочени електронни ресурси, линкове към Националната електронна библиотека с ресурси и други електронни платформи, които предоставят безплатно учебно съдържание в интерактивен и иновативен модел.

Приложение 2-б

Списък на заболявания при деца, при които се препоръчва различна от дневната форма на обучение, поради установен по-висок риск от COVID-19.

Децата са податливи на инфекция с причинителя на COVID-19, но обикновено протичането при тях е безсимптомно или с по-леки симптоми в сравнение с възрастните. Според публикувани проучвания основните симптоми на COVID-19 при децата са висока температура, кашлица, диария и повръщане. Данните за децата като източници на разпространение на новия коронавирус са все още ограничени като непрекъснато се натрупва

все по-нова и нова информация, свързана с протичането на заболяването и неговите последици в детската възраст.

Предложеният списък със заболявания в детска възраст е ориентиран и същият ще бъде периодично актуализиран на базата на публикувани от водещи световни и европейски институции и организации достоверни медицински данни.

Като потенциално застрашени от тежко протичане на COVID-19 трябва да се имат предвид децата с компрометиран имунитет (с вроден или придобит имунен дефицит; с онкологични заболявания, особено след химиотерапия и лъчетерапия; тези на лечение със системни кортикостероиди и цитостатици и т.н.). Вниманието трябва да е насочено и към децата със системни заболявания на съединителната тъкан, които са извън ремисия. Според публикувани проучвания основните симптоми на COVID-19 при децата са висока температура, кашлица, диария и повръщане, поради което при хронично болни деца с увреждане на дихателната и на гастроинтестиналната система рискът от възникване на усложнения след COVID-19 е реален. Важна е и групата на всички деца с хронични заболявания в тежка форма и декомпенсирано състояние, като те могат да обхващат различни органи и системи.

Предвид гореизложеното, при преценка на лекуващ или проследяващ лекар, форма на обучение, различна от дневната, може да се препоръча и за деца с други заболявания, които не са посочени в списъка.

От медицинска гледна точка препоръка/решение за провеждане на форма на обучение, различна от дневната, при деца с хронични заболявания трябва да се взема индивидуално за всяко дете от лекар специалист, провеждащ наблюдението на съответното дете, според тежестта и хода на протичане на конкретното заболяване, а при необходимост и след консултация с психолог. За целта е необходимо да се предостави в учебното заведение етапна епикриза от проследяващия лекар специалист за доказване на заболяването и текущия му статус с определяне риска от присъствено обучение и препоръка за провеждане на дистанционно обучение за конкретен период от време.

Имунология

Първични имунни дефицити при деца – над 200 вида.
Техният брой се променя всяка година.

Детска кардиология

1. Хемодинамично значими.

Вродени сърдечни малформации (оперирани или неоперирани), които протичат със сърдечна недостатъчност (СН) или белодробна хипертония (БХ) и налагат прием на медикаменти:

- ВСМ с ляво-десен шънт;
- цианотични ВСМ;
- обструктивни ВСМ;
- комплексни ВСМ.

2. Болести на миокарда и перикарда (кардиомиопатии, миокардити), протичащи със СН.

3. Ритъмно-проводни нарушения, налагащи медикаментозно лечение.

4. Артериална хипертония – II степен

Болестите са много и изявата и значимостта е различна. Обединяващите пунктове са:

- сърдечна недостатъчност;
- белодробна хипертония;
- артериална хипоксемия (сатурация под 85%);

- риск от внезапна смърт;
- коморбидност с органна увреда.

Детска неврология

Хроничните болести в детската неврология са свързани с парези, дискоординационен синдром, умствена изостаналост и епилепсия - ДЦП, дегенеративни/заболявания на нервната система.

При тези заболявания няма имунен дефицит и при COVID-19 би следвало поведението към тях да бъде както досега – индивидуално обучение или дистанционна форма (при възможност).

Детска ревматология.

1. Деца на кортикостероидна терапия в доза повече от 20 мг дневно или повече от 0,5 мг/кг/24 ч в период от повече от 4 седмици.
2. Провеждане на пулс терапия с ендоксан в последните 6 месеца.
3. Едновременно приемане на 2 или повече имуносупресивни медикамента.

Хронични ендокринологични заболявания.

1. Високостепенното затлъстяване с метаболитен синдром.
2. Вродена надбъбречна хиперплазия сол-губеща форма и вирилизираща форма.
3. Полиендокринопатии – автоимунни полиендокринни синдроми.
4. Болест на Адисон.
5. Новооткрити тиреотоксикози.

Метаболитни и генетични заболявания.

1. Метаболитни заболявания от интоксикационен или енергиен тип – органични ацидурии, дефекти на урейния цикъл, нарушения в обмяната на мастните киселини, митохондриални болести, левциноза.
2. Малформативни синдроми, асоциирани с имунен дефицит - синдром на Di George, Nijmegen breakage синдром.
3. Пациенти със синдром на Prader-Willi, които са с екстремно затлъстяване, тежка мускулна хипотония, нарушен глюкозен толеранс или сънна апнея.
4. Мукополизахаридози.

Детска нефрология и хемодиализа.

1. Деца след бъбречна трансплантация.
2. Деца с хронични гломерулопатии (нефротичен синдром, хроничен нефритен синдром, васкулити с бъбречно засягане и хемолитично-уремичен синдром на имуносупресивна терапия).

Детска гастроентерология.

1. Болест на Крон.
2. Улцерозен колит.
3. Автоимунен хепатит.
4. Деца на домашно парентерално хранене.
5. Деца с трансплантиран черен дроб.

Детска фтизиатрия

1. Всички деца с активна форма на туберкулоза, без бацилоотделяне – първите 2 месеца.

2. Всички деца с активна форма на туберкулоза, с бацилоодеяне – до трайно обезбациляване.

3. Деца с тежки форми на туберкулоза (туберкулозен менингит) до редуциране на неврологичната симптоматика и обезбациляване.

4. Всички хематогенно-десиминирани форми – до нормализиране на рентгеноморфологичните промени и обезбациляване.

Детска онкохематология.

1. Всички злокачествени заболявания по време на активна химио- и/или лъчетерапия.

2. Всички пациенти след трансплантация на хемопоеични стволови клетки (костен мозък).

3. Всички хематологични заболявания, на лечение с кортикостероиди и/или имуносупресивни медикаменти.

4. Всички деца с хронични хемолитични анемии.

Детска пулмология.

1. Муковисцидоза.

2. Тежка и неконтролирана бронхиална астма.

3. Деца, предложени за белодробна трансплантация и деца с трансплантиран бял дроб.

4. Вродени аномалии на дихателната система, протичащи с чести и тежки екзацербации.

5. Деца с бронхиектазии с тежък клиничен ход на заболяването.

6. Доказан тежък дефицит на алфа-1 антитрипсин.

7. Тежки форми на фарингеална обструкция с клиника на сънна апнея.

8. Всички хронични белодробни заболявания със значими промени във ФИД, хипоксемия, кислородозависимост.

Детска гръдна хирургия.

1. Деца след оперативни торакални интервенции.

Детска офталмология.

1. Неинфекциозен увеит, най-често асоцииран с ювенилен хроничен артрит.

Отново напомняме, че основните противоепидемични мерки за предотвратяване възникването и разпространението на COVID-19 са честа хигиена на ръцете, почистване и дезинфекция на повърхности и предмети, редовно проветряване на помещенията, спазване на физическа дистанция от други хора, както и носене на защитни маски за лице. Същите следва да се прилагат както в училище, така и в работната среда и в обществото от останалите членове на домакинството, за да не се допусне заразяване и предаване на инфекцията от и към лицата от най-рисковите групи в обществото – възрастните и хората с придружаващи заболявания, вкл. деца, родители, близки, учители, роднини (баби и дядовци).

По отношение на родители/настойници с риск от тежко протичане на COVID-19 следва да се имат предвид следните придружаващи заболявания: захарен диабет, артериална хипертония, хронично белодробно заболяване, онкологични заболявания, както и всяко заболяване, водещо до компрометиране на имунитета или хронични заболявания в тежка форма и декомпенсирано състояние, като те могат да обхващат различни органи и системи.

В тези случаи препоръка за провеждане на дистанционна форма на обучение при дете на родител/настойник с хронично заболяване поради риск от тежко протичане при родителя/настойника трябва да се издаде от проследяващия лекар специалист за конкретен период от време.

Препоръките съобразно посочените заболявания подлежат на периодична актуализация на базата на публикувани от водещи световни и европейски институции и организации, и достоверни медицински данни.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

& 1. Настоящият Правилник е съгласуван със СО на СБУ към КНСБ.

Председател на СО:
/Камен Мичев/

& 2. Приет е на заседание на ПС с Протокол № 2 от 03.10. 2023 година,
съгласно чл.263, ал.1, т.2 от ЗПУО.

& 3. Утвърден е със Заповед на Директора № 60 / 04.10. 2023 година.

& 4. Правилникът подлежи на актуализация.